

Звіт подібності

метадані

Назва організації

Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian

Заголовок

Киш Гергев

Науковий керівник / Експерт

Автор Ерік Марусич

підрозділ

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

3.29%

4.41%

КП 1

1.73%

1.78%

КЦ

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

11822

Кількість слів

88365

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв	Б	0
Інтервали	A→	0
Мікропробіли	␣	0
Білі знаки	Б	0
Парафрази (SmartMarks)	a	25

Подібності за списком джерел

Нижче наведений список джерел. В цьому списку є джерела із різних баз даних. Колір тексту означає в якому джерелі він був знайдений. Ці джерела і значення Коефіцієнту Подібності не відображають прямого плагіату. Необхідно відкрити кожне джерело і проаналізувати зміст і правильність оформлення джерела.

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://prominoritate.hu/wp-content/uploads/2021/05/Pro-Minoritate_2021_tavasz_Varadi.pdf	68 0.58 %
2	https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/4079/1/laskodi_adrienn.pdf	37 0.31 %
3	https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/4079/1/laskodi_adrienn.pdf	28 0.24 %
4	https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/4079/1/laskodi_adrienn.pdf	27 0.23 %

5	магістерська робота Тешкі В.docx 12/20/2023 Uzhhorod National University (Department)	26 0.22 %
6	https://prominoritate.hu/wp-content/uploads/2021/05/Pro-Minoritate_2021_tavasz_Varadi.pdf	26 0.22 %
7	магістерська робота Тешкі В.docx 12/20/2023 Uzhhorod National University (Department)	25 0.21 %
8	магістерська робота Тешкі В.docx 12/20/2023 Uzhhorod National University (Department)	22 0.19 %
9	https://epa.oszk.hu/01200/01268/00052/pdf/EPA01268_betekinto_2019_4_102-116.pdf	22 0.19 %
10	магістерська робота Тешкі В.docx 12/20/2023 Uzhhorod National University (Department)	21 0.18 %

з домашньої бази даних (0.05 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	13_BA_L_Meisaros_Denis 5/19/2025 Hungarian College of Higher Education Ferenc Rakoczi II Transcarpathian (Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II)	6 (1) 0.05 %

з програми обміну базами даних (1.94 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	магістерська робота Тешкі В.docx 12/20/2023 Uzhhorod National University (Department)	229 (15) 1.94 %

з Інтернету (2.42 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	https://prominoritate.hu/wp-content/uploads/2021/05/Pro-Minoritate_2021_tavasz_Varadi.pdf	144 (6) 1.22 %
2	https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/123456789/4079/1/laskodi_adrienn.pdf	108 (5) 0.91 %
3	https://epa.oszk.hu/01200/01268/00052/pdf/EPA01268_betekinto_2019_4_102-116.pdf	28 (2) 0.24 %
4	http://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2018/02/Limes2018.pdf	6 (1) 0.05 %

Список прийнятих фрагментів

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
	https://dspace.kmf.uz.ua/jspui/bitstream/1234567...	108 (0.91%)
1	ЗАТВЕРДЖЕНО Вченою радою ЗУІ Протокол No „2” від „28” лютого 2024 р. Ф-КД...	28 (0.24%)
2	Студент ка IV-го курсу Освітня програма	6 (0.05%)
3	Тема затверджена на засіданні кафедри Протокол No _____ / 202_ Науковий кері...	10 (0.08%)

4	Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року Протокол No...	37 (0.31%)
5	Берегове 2024 ЗАТВЕРДЖЕНО Вченою радою ЗУІ Протокол No „2” від „28” лютого 202...	27 (0.23%)
13_BA_L_Meisaros_Denis		6 (0.05%)
1	Рецензент:науковий ступінь, вчене звання, посада)	6 (0.05%)
http://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2018/02/Lime...		6 (0.05%)
1	aTörténelem és Társadalomtudományi Tanszék A	6 (0.05%)
https://prominoritate.hu/wp-content/uploads/2021...		12 (0.10%)
1	Váradi Natália: Beregszász, a vérke-parti város a hruscsovi időszakban a járás...	12 (0.10%)

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра історії та суспільних дисциплін

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ІСТОРІЯ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ В СВІТЛІ ГАЗЕТИ «VÖRÖS ZÁSZLÓ»

КІШ ГЕРГЕВ ГАВРИЛОВИЧ
Студент IV-го курсу
Освітня програма 014 Середня освіта (Історія)
Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)
Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри
Протокол № _____ / 202_

Науковий керівник:

Вароді Наталія Федорівна
(канд. іст. наук. доцент)

Завідувач кафедри:

Чотарі Юрій Юрійович
(канд. іст. наук. в. о. доцент)

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 202_ року
Протокол № _____ / 202_

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра історії та суспільних дисциплін

Кваліфікаційна робота
ІСТОРИЯ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ В СВІТЛІ ГАЗЕТИ «VÖRÖS ZÁSZLÓ»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студент IV-го курсу

Кіш Гергев Гаврилович

освітня програма: Середня освіта (Історія)

спеціальність: Середня освіта (Історія)

Науковий керівник: **Вароді Наталія Федорівна,**

(канд. іст. наук. доцент)

Рецензент: **Молнар Д Єлізавет**

(канд. іст. наук. доцент)

Берегове

2025

Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Történelem és Társadalomtudományi Tanszék

A BEREGSZÁSZI JÁRÁS TÖRTÉNETE A VÖRÖS ZÁSZLÓ HÍRLAP
TÜKRÉBEN
Szakdolgozat

Készítette: Kis Gergő
IV. évfolyamos Középfokú oktatás (történelem)
szakos hallgató

Témavezető: Dr. habil. Váradi Natália
(docens)

Recenzens: Molnár D Erzsébet
(docens, PhD)

Beregszász – 2025

Tartalomjegyzék

Bevezetés	6
Kárpátalja a Hruscsov érában	7
1.1. Gazdaság politika	7
1.2. Mezőgazdaság	10
1.3. Állattenyésztés	11
1.4. A közoktatás	12
1.5. Egyházüldözés	12
2. Kárpátalja a Hruscsov érában, a Vörös Zászló tükrében.	14
2.1. Politika	14
2.2 Gazdasági élet	17
2.2.1 Szőlőültetvények.....	17
2.2.2 Növénytermesztés	18
2.2.3 Állattenyésztés	20
2.3 Közoktatás	22
2.4 Sport	25
2.5 Vallás	26
2.6 Kultúra	28
Összefoglaló	30
Резюме	31
Melléklet.....	32
Felhasznált irodalom:	35
Felhasznált sajtócikkek a Vörös Zászló c. járási lap 1953-1964 közötti számaiból:	36

Зміст

Вступ.....	6
1. Закарпаття у хрущовськи ери.....	7
1.1. Економічна політика.....	7
1.2. Господарство.....	10
1.3. Тваринництво	11
1.4. Освіта	12
1.5. Релігія.....	12
2. Закарпаття у хрущовськи ери в добу пресі	14
2.1. Політика	14
2.2 Економічні життя	17
2.2.1 <i>Виноградники</i>	17
2.2.2 <i>Рослинство</i>	18
2.2.3 <i>Тваринництво</i>	20
2.3 Освіта	22
2.4 Спорт	25
2.5 Релігія.....	26
2.6 Культура	28
Короткий зміст.....	30
Резюме	31
Додаток.....	32
Література.....	35
Використані статті пресі	36

Bevezetés

A munkám során a Beregszászi járás politikai, gazdasági és társadalmi helyzetképét vizsgálom a hruscsovi érában 1953-1964 között. Ennek a komplex képnek a megrajzolásához elsődleges forrásként a *Vörös Zászló* hírlap szolgál, mint korabeli szovjet rendszer regionális szócsöve, ami nem csupán tájékoztatási céllal működött, hanem aktívan formálta a közvéleményt, közvetítette a párt ideológiáját és propagálta a szocialista építés eredményeit. A dolgozat központi célja, hogy feltárja, miként tükröződött a járás valósága ezen a szűrőn keresztül, milyen hangsúlyok domináltak a politikai történések, a gazdasági erőfeszítések és a társadalmi jelenségek bemutatásakor, és milyen következtetéseket vonhatunk le a korabeli viszonyokról, figyelembe véve a forrás sajátosságait és korlátait.

A vizsgálatom középpontjában az SZKP és az UKP helyi szintű befolyása és irányító szerepe áll. Elemzem, hogyan jelentek meg a párt központi határozatai és irányelvei a *Vörös Zászló* cikkeiben. Különös figyelmet fordítok a kolhozok életének, a termelési célkitűzéseknek, a munkaszervezés kérdéseinek és a kolhozisták anyagi érdekeltségének bemutatására. A munkám 2 fejezetből áll, amely a régió meghatározó gazdasági ágazatait mutatja be, valamint politikai és társadalmi életet vizsgálja. A dolgozat tartalmaz bevezetőt, összefoglalót, ukrán nyelvű rezümét, felhasznált irodalomlistát és mellékleteket. A mellékletekben néhány korképpel szemléltetésre kerül a gazdasági élet.

A dolgozat alapvető kutatási módszere a kritikai tartalomelemzés, amely túlmutat a puszta leíráson és a jobb mélyebb jelentésrétegek feltárására törekszik.

A dolgozat struktúrája tematikus elrendezést követ. Az első rész a Beregszászi járás politikai életét vizsgálja a *Vörös Zászló* tükrében, különös tekintettel a párt helyi szintű tevékenységére és a központi irányelvek érvényesülésére. A második rész a járás gazdasági életének főbb területeit elemzi a hírlap cikkei alapján, feltárva a termelési célokat, az elért eredményeket és a felmerülő problémákat, valamint a társadalmi élet egy kiemelt területére, a közoktatására fókuszál, bemutatva az oktatási rendszerrel kapcsolatos törekvéseket és a hírlap által közvetített képet. Végül, a konklúzió összegzi a kutatás főbb megállapításait, értékeli a *Vörös Zászló* hírlap, mint történelmi forrás jelentőségét és korlátait, és felvázolja a további kutatási irányokat.

I. fejezet

Kárpátalja a Hruscsov érában

1.1. Gazdaság politika

Miután J. V. Sztálin meghalt a politikai hatalomért folyó küzdelemből Nyikita Hruscsov került ki győztesen. Ő lett a Szovjetunió Kommunista Pártjának első titkára (1953. szeptember 14. – 1964. október 14.), majd a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke (1958. március 27. – 1964. október 14.) Ezt az időszakot a szovjet történelemben az enyhülés időszakaként ismeretes.

Kárpátalja a földrajzi fekvése miatt eléggé nagy figyelemben részesült a szovjet vezetők részéről. A régióban 1946-tól a legfőbb végrehajtó hatalom a területi tanács végrehajtó bizottsága volt. A döntéseket az illetékes pártbizottságok hozták meg. 1946 és 1990 között négy-ötévente voltak választások a Moszkvában ülésező országos, illetve a Kijevben székelő Legfelső Tanácsba.¹ Kárpátalja első számú vezetői, azaz az Ukrajnai Kommunista Párt Kárpátaljai Területi Bizottságának első titkárai. A választásokat az USZSZK Legfelső Tanácsába és a helyi tanácsokba tartották meg. A Beregszászi Járási Tanács 60 képviselője közül 22 volt magyar nemzetiségű. 1948-1952 között az egész szovjetunióban tisztogatási hullám söpört végig, de az SZKP által folytatott politika helyesnek bizonyult, mert a nép érdekeit nezte.² 1955 novemberében ünnepelték Kárpátalja szovjet Ukrajnával való újra egyesülésének tízedik évfordulóját. 1955. december 13-án pedig a Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége rendeletet hozott „A kényszer-kitelepített németek és családjaik jogi helyzetének rendezéséről, a korlátozások feloldásáról.” A rendelet értelmében a német nemzetiségűek engedélyt kaptak arra, hogy visszatérjenek szülőföldjükre. 1956. február végén az SZKP 20. kongresszusával kapcsolatos felvonulások, beszámolók és beszédek sorozata zajlott minden járásban.³ Az 1956-os forradalom és szabadságharc hatással volt a Beregszászi járásra is, bár a mértéke és a pontos részletek nem teljesen ismertek. A Vörös Zászló hírlap, mint a szovjet rendszer hivatalos hangja, természetesen nem adott teret a forradalomról szóló kritikus vagy ellenzéki

¹Váradai Natália: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hruscsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 544.

²Szerk. Mihail Heller – Alekszandr Nyekrics: Orosz történelem II. kötet A Szovjetunió története. Budapest 1996. 432.

³Váradai Natália: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hruscsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 547-548.

hangoknak. Az 1956-os forradalom idején a magyarországi eseményekről szóló riportok – amelyek a szovjet központi és a kárpátaljai sajtóban jelentek meg vagy a rádióban hangzottak el – a figyelmet főképpen a magyar kommunisták kivégzésének, a szovjet katonák meggyilkolásának, a párt- és állami intézmények elfoglalásának eseményeire terelték. A járási lap a forradalommal kapcsolatos első cikkét 1956. október 31-én tette közé. A magyarországi népellenes kaland megghiúsulása címmel, amit a Pravda október 28-ai számából vettek át.⁴ Az 1956-os forradalom Kárpátalját, azon belül Beregszászt eléggé mélyen érintette, mivel kulcsszerepet játszott a forradalom idejében. Azért is érintette, mivel Beregszászon keresztül haladták át a szovjet harcok a Macsolai úton a magyar határ felé. A magyar lakosság számára az 1956-os forradalom egy szimbolikus szolidaritás vállalás volt a szabadságért küzdő Magyarországgal.⁵ 1953 és 1956 között nagy erővel folyt a Talabor–Nagyág vízerőmű építése. Az erőmű megépítése nagyon fontos volt mivel ez az erőmű Kárpátalja iparosításának jelképe lett.⁶

1960. októberében befejeződött a Barátság kőolaj vezeték kárpátaljai részének építése amit 1962-ben adtak át. Kárpátalja egy bizonyos nyugati kapunak felelt meg ezért lett Csap–Bátyú térsége a Szovjetunió egyik legjelentősebb átrakodó állomása. A területen keresztül áramlott Európába az elektromos áram, a gáz- és kőolajexport jelentős része. A 21. pártkongresszuson hétéves tervet fogadtak el (1959–1965). Hruscsov az életszínvonal növelésének elérésére lakótelepek építését rendelte el amiket oroszul „mikrorajonok”-nak nevezték, az ötszintes lakástömböket pedig „hruscsovák”-nak, vagy „hruscsovák”-nak.

1962 márciusában megkezdődött a termelői kolhoz-szovhoz hivatalok létrehozása. Kárpátalján öt területi mezőgazdasági termelőszövetkezet jött létre.⁷ Megtörtént továbbá a pártszervezetek felosztása ipari és mezőgazdasági szervezetekre. 1963. augusztus 14-én új közúti hidat avattak a Tiszán, Záhony és Csap között, ami megkönnyítette a közlekedést a két város és a két ország között.⁸

Az új szovjet vezetés legelőször a mezőgazdaság felvirágoztatásához látott hozzá. Azért kezdtek ezzel mert a kolhoz rendszer látszólag nem vált be mert nem volt gazdaságos és ezért kudarcba fulladt. Ahogy már említettem elkezdték a kolhozokat összevonni ami

⁴ S.n.: A magyarországi népellenes kaland megghiúsulása, Vörös Zászló 22(1956/113), 1956. okt. 31., 4.

⁵ Szerk. Bocskor Andrea, Cserniczkó István, Molnár D Erzsébet: Küzdelem a megmaradásért. Budapest 2023. 68-69.

⁶ Szerk. Csátáry György: Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár 2021. 548.

⁷ О.Д.Бойко. Історія України. «Академія», Київ. 1999. 501.

⁸ Szerk. Csátáry György: Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár 2021. 550-551.

igen céltudatosan folyt. 1955-től a kolhozok a gépállomásokkal kezdték a közös munkát.⁹ 1962-ben volt az első határozat a termés eladásáról, de ezek előtt Lengyelországnak volt ajándékozva jelentős része a gabonának.¹⁰ 1963-ban megkezdték a gabona importálását az USA-ba és Kanadába.¹¹

A kolhozokban több száz traktor, teherautó és más munkaeszközök szerepeltek. de mivel a fentiekben említettem a kolhozösszevonást ezért kevés szakképzet ember volt. Minisztériuma által kiadott 147. számú utasítás értelmében Kárpátaljáról 1954 február–márciusában összesen 500 családot kellett áttelepíteni: 350 családot a mezőgazdasági és halkolhozokba, 150 családot szovhozokba.¹²

A Szovjetunió Kárpátalján extenzív gazdaságfejlesztést hajtott végre. A fő iparág a fakitermelés volt. Az 1950-es évek végére Ungváron félszáz üzlet több tucat étterem, étkezdé, kávézó és két nagy piac működött. A boltok polcain új termékek jelentek meg, eltűntek a kenyér utáni sorban állások, lehetett cukrot, kávé, gyufát, petróleumot, teát, halféléket, kolbászt, sajtot, tojást, húst, vaj, konzervet, gyümölcsöt, zöldséget, gázt stb. venni, ami nélkülözhetetlen volt a mindennapokhoz. Az importáru elsősorban Kínából, Csehszlovákiából, Magyarországról és az NDK-ból érkezett.¹³

A szolgáltatásnyújtás kultúrájának a fejlesztése során új szolgáltatási formákat és módszereket vezettek be. Elsőként 1957-ben a munkácsi vegyes nagyáruházban nyílt meg egy önkiszolgáló élelmiszerüzlet. A fogyasztói szövetkezet pedig megnyitotta az első önkiszolgáló könyvesboltot Szolyván, valamint egy önkiszolgáló élelmiszerüzletet a técsői járási Aknaszlatinán. A szociális szférát is fejlesztették: iskolákat, óvodákat, bölcsődéket, kultúrházakat, kórházakat, klubokat (azaz kultúrházakat) stb. építettek. Emellett szanatóriumokat, üdülőket építettek, amelyeket elsősorban a pártvezetők használtak.

A gazdaságot két részre osztjuk: mezőgazdaság és állattenyésztés.

⁹Szerk. Mihail Heller – Alekszandr Nyekrics: Orosz történelem II. kötet A Szovjetunió története. Budapest 1996. 440-441.

¹⁰В.Ю. Король. Історія України, Навчальний посібник. «Академія». Київ. 2008. 413.

¹¹В.Ф. Остафійчук. Історія України. «Знання-Прес». Київ. 2008. 342.

¹²Váradı Natália: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hrucsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 562.

¹³Váradı Natália: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hrucsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 563.

1.2. Mezőgazdaság

Ebben az időben Kárpátalján kísérleteztek a tea és más szubtrópusi növényfajták termesztésével. De viszont ezzel a kísérletezéssel a gazdaságok hatalmas veszteségeket szenvedtek. Az effajta kísérletezésekkel 1956-ban hagytak fel.¹⁴ Az 1950–1960-as években a szovjet vezetés Kárpátalját gyümölcsös- és szőlőskertekkel lepte el. Az UKP számos határozatot küldött a területi végrehajtó bizottsághoz, hogy növelni kell a gyümölcsösök és szőlőültetvények területét. A gyümölcskertészet főként a Técsői és a Huszti járásban, a szőlészet pedig a Beregszászi, Nagyszőlősi, Munkácsi és Ungvári járásokban terjedt el. Kiemelkedően a nagymuzsalyi szőlészet teljesített.

Célul tűzték ki az életszínvonal növelését, amit főként azzal akartak elérni, hogy visszacsábítják a szakembereket az iparból a mezőgazdaságba, és növelik azok érdekelttségét a termelésben. 1953 végén a megyében 263 kolhoz működött.¹⁵ Az 1954-ben megkezdődő kukoricaprogram csak kezdetben volt sikeres, és akkor sem minden kolhozban. A főbb probléma az volt hogy közel 700 hektáron ültettek kukoricát ami hegyvidéki terület volt. Az Iljics Emléke Kolhoznak, amelyhez a járás ültetvényeinek nagy része tartozott, egyáltalán nem volt vetőgépe. A gazdaságok felében nem tudták elvégezni a szántást sem. 1960-ban a túlnedvesedés miatt a megyében összesen 6,5 ezer hektárnyi kukoricaültetvény pusztult el. A gazdaságok mindössze a kukorica negyedét aratták száraz terményként. 1955 márciusában megengedték, hogy a kukoricavetések sorközeibe babot, takarmánytöket vessenek, és jutalmazásban, pótdíjazásban részesítették azokat, akik a köztesvetések révén jó eredményeket értek el, és a termés egyharmada őket illette. De a kukoricát nem csak Szovjetunió belül használták fel, hanem elkezdtek külföldre exportálni.¹⁶

„Az ugyancsak 1954-ben megkezdett szűzföldfeltörési program kiterjedt a komszomol, vagyis a kommunista ifjúsági szövetség kárpátaljai szervezeteire is.”¹⁷ A kukorica termesztés kudarcba fulladása után elkezdtek fejleszteni a hús, vaj és tej iparokat. A szűzföld program abban nyilvánult meg, hogy minden egyes elhanyagolt vagy addig nem művelt (gondozott) földet is felszántottak annak érdekében, hogy minél több helyre tudjanak kukoricát ültetni. Ezt a szűzföld tervet a Kazah, Volga, Urál, Szibéria, távol kelet és a Krím-

¹⁴Szerk. Fedinec Csilla, Vehes Mikola: Kárpátalja 1919-2009. Történelem, politika, kultúra. Budapest-Ungvár 2010. 281.

¹⁵Váradai Natália: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hrucsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 551-553.

¹⁶О.Д.Бойко. Історія України. «Академія», Київ. 1999. 502.

¹⁷Váradai Natália: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hrucsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 554-555.

félsziget területeken alkalmazták. Ennek érdekében több ezer szovjet ember vándorolt el ezekre a területekre, hogy lelkesen elkezdjék művelni az elvadult földeket.¹⁸ De sajnos a nagy lelkesedés ellenére sem sikerült a terv. Amennyiben rossz minőségűek voltak ezért nem termet és több ezer hektár ment kárba amit siló takarmánynak használtak fel az állattenyésztésben.

1.3. Állattenyésztés

A hruscsovi idők (1953-1964) jelentős változásokat hoztak Kárpátalja állattenyésztésben, akárcsak a Szovjetunió más területein. Ezek a változások a korábbi sztálini politika enyhülésének és mezőgazdaság fejlesztésére tett kísérleteknek voltak a következményei. Kárpátalja területén főként szarvasmarha tenyésztéssel foglalkoztak, de ezek mellett tartottak juhokat és sertést is. A haszonállatok száma igen megfogyatkozott, mivel a háború utáni időszakban elkezdték a kolhozok gépállomásait fejleszteni és mindent próbáltak korszerűsíteni, de ezzel megnőtt a munkaerő kereslet is. Az állattenyésztéssel foglalkozó kolhozok vagy szovhozok általában szarvasmarha, sertés, juhtenyésztéssel foglalkoztak. Ezeket az állatokat felhasználták az egyéni javak ellátására hús, vaj, gyapjú, bőr és egyéb dolgokat készítettek belőlük.¹⁹ A kolhozokban folytatódott a kollektivizálás, de nem volt akkora a nyomás, mint ismeretes Sztálin alatt a mezőgazdaság erőszakos kollektivizálása hatalmas károkat okozott. Ezek a jelenségek Hruscsov idejére csökkenni kezdett, ez abban nyilvánult meg, csökkent az emberekre nehezedő nyomás. Alapjába véve a kolhozok maradtak továbbra is a mezőgazdaság egységei beleértve az állattenyésztés is.²⁰ Ahogy már említettem a főbb termelési folyamatok a hús és tejtermelés növelésére irányultak. Hruscsov egyik fő célja az volt, hogy javítsa a Szovjetunió élelmiszerellátását. Ennek érdekében kampányokat indított, ami Kárpátalján is éreztette a hatását. Azért, hogy megvalósítsa a terveit kísérletek tett a szarvasmarha- és a sertésállomány növelésére. Több statisztikai adattal beszámol ezekről a mutatókról, hogy miként változott évről-évre. Általában az ilyesfajta próbálkozásai Hruscsovnak a mezőgazdaságban hatalmas problémákba ütközött, mivel több kolhozban küszködtek a takarmány ellátással és az állatok teletetésével. A másik nagy probléma, ami sajnos Kárpátalján jelen volt az a parasztgazdaságok kiszolgáltatottsága volt. Ugyanis a kolhozrendszeren kívül is a parasztok saját

¹⁸Ю.Зайцев. Історія України. Вид 2-ги. «Світ». Львів. 344.

¹⁹В.О. Колосюк, Історія України. «Кондор». Київ. 2015. 184.

²⁰ В.О. Колосюк, Історія України. «Кондор». Київ. 2015. 187.

gazdaságaikban állattenyésztéssel foglalkoztak, de gyakran kiszolgáltatott helyzetben érezték maguk a viszont eladók miatt, akik mélyen áron alul vásárolták fel a termékeiket.²¹

1.4.A közoktatás

A 20. század környékén a politikusok negatívan befolyásolta az ukrán oktatás fejlődését. Az oktatásban két nagy iskola állt szembe egymással. 1946-ban megszüntettek különböző iskolafajtákat: népiskolákat, polgári iskolát, gimnáziumokat és papi szemináriumokat. Az oktatásban és a kultúrában eléggé elterjedt a szovjetizálás. 1945 és 1960 között több mint 150 új iskola nyílt.²² A háború befejezése után még néhány évig folyt még a háború előtti tanterv alkalmazása. Az 50-es évek végére rengeteg magyar tannyelvű könyv jelent meg amiket magyarországi kiadók forgalmaztak.²³ Az első irányvonal nagy erőfeszítéseket tettek a kárpátaljai magyarság iskolarendszerének kialakításának. Az ötvenes évek elejéig csak hétosztályos magyar és román tan nyelvű iskolák működtek. Az 1945-ben elemiként megnyitott iskolák zömét hétosztályossá alakították, s csak a nagyon kis településeken maradt az elemi.²⁴ 1953 nyarán-őszén először négy középiskola nyílt meg a magyarok számára – Nagyberegen, Nagydobronyban, Mezőkaszoniban, Mezőváriban – és egy a románok számára. A hruscsovi korszak végére 14-re emelkedett a kárpátaljai magyar középiskolák száma, melyek közül öt a tömbmagyar Beregszászi járásban, négy az Ungváriban, egy Munkács városában, kettő a Nagyszőlősi s egy-egy a Huszti és a Técsői járásban volt. Ezekben az újonnan megnyílt középiskolában nem minden tanárnak volt képesítése.

1.5.Egyházüldözés

Az 1953 tavaszán megindult liberálisabb egyházpolitika mindössze öt évig tartott 1958 őszéig, amikor is október 4-én megjelent a párt határozata: „Jelentés a Kommunista Párt Központi Bizottságának Propaganda és Agitációs Osztályáról. Magyarország a tagállamok tudományos ateizmus-propaganda hibáiról” kommentjei "behozta a vallást és

²¹ В.О. Колосюк, Історія України. «Кондор». Київ. 2015. 190.

²² Szerk. Fedinec Csilla, Vehes Mikola: Kárpátalja 1919-2009. Történelem, politika, kultúra. Budapest-Ungvár 2010. 303.

²³ Szerk. Bárdi Nándor – Fedinec Csilla – Szarka László: Kisebbségi magyar közösségek a 20. században. Budapest, 2008. 270.

²⁴ Szamborovszkyné Nagy Ibolya: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hruscsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 575.

egyben az egyházat a Szovjetunióba. Az élet egyik legnagyobb ellenségének nyilvánította, és kifejtette véleményét. Eljött az idő, hogy meghatározzuk a vallási „bukottak” végső kiirtását.²⁵ 1959-ben a tudományos ateizmus alapismeretei című tárgy Ezzel a határozattal indult el a hruscsovi időszakban a vallás elleni összehangolt támadás, amely aztán vallásüldözéssé vált. Az említettek közül azt lehet levonni, hogy a szovjetunióban hivatalosan is elterjedt az ateizmus. A vallási élet gyakorlását kimondottan csak templomok falai között lehetett gyakorolni, de azt is szigorított előírások mellett.²⁶ Az egyház ellenesség az odáig fajult, hogy minden egyházat külön-külön számoltak fel. Ezek közül az egyházközösségek közé tartozik a görög katolikus püspökség, ortodox egyház és a református. Azokban az egyházakban ahol tartottak istentiszteletet ott még ellenőrzésbe vették az írógépek betűmintáját amit le kellett adni a belügyi és vallásügyi osztály számára. De még mind ezek mellett a vasárnapi prédikációknak a másolatát is le kellett adni ezeknél a szerveknél. Ukrajnában 1957-től 1964-ig a pravoszláv egyházak több mint 46% zárva volt.²⁷

Ezekben az időkben rengeteg templomot zártak be arra hivatkozva hogy életveszélyesek és újak építésére van szükség. Ugyanakkor a fent említett ügynökségek 1962-től a legálisan és illegálisan működő közösségek, a működő és bezáródó egyházak,¹⁵⁵ még a Külső-Kárpátokon is nemcsak területi, hanem települési szintet is megcéloznak.²⁸

²⁵ Szamborovszkyné Nagy Ibolya: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hruscsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 581.

²⁶ Szerk. Bárdi Nándor – Fedinec Csilla – Szarka László: Kisebbségi magyar közösségek a 20. században. Budapest, 2008. 268.

²⁷ Віктор Король. Історія України. «Академія» Київ 2002. 387.

²⁸ Szamborovszkyné Nagy Ibolya: A Sztálin utáni évtized – 1953-1964 (A három „triumvirátus” és a hruscsovi kilenc év). In: Csátáry György (szerk.): Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021. 583.

II. fejezet

2. Kárpátalja a Hruscsov érában, a Vörös Zászló tükrében.

A második világháború utáni időszakban egy egyfajta enyhülés vette kezdetét. Az itt következő információkról a „Vörös Zászló” hírfolyamban olvastam. Azt nem szabad elfelejtenünk, hogy a sajtó által az emberek elé terjesztet cikkek java része propaganda. Mivel ez egy állami lap, ezért úgy mutatja be a Szovjetunió által elért vagy elérni kívánt fejlesztéseket, hogy azok példátlanok. De ennek fejében nem kell el ragadtatnunk magunkat, mivel van igazság is a lapokban.

2.1. Politika

1953-ban tartották meg az UKP KB Plénúmának ülését. A Plénú határozatai arra kötelezték a körzet összes mezőgazdasági dolgozóit, hogy haladéktalanul küszöböljék ki a hiányosságokat és az összes agrotechnikai intézkedések pontos betartásával biztosítsák a bő terméshozamot minden növényből.²⁹ Megtartották a kerületi fogyasztási szövetkezet beszámoló-választó gyűlését, amelyen a falusi fogyasztási szövetkezetek 94 delegátusa vett részt. A beszámoló és a beszámoló-választó gyűlések nagyjelentőségű eseményt jelentettek a kolhozok életében. Ezeken a gyűléseken, megtárgyalva a vezetőség és az ellenőrző bizottság jelentését, valamint a kolhozok és GTÁ-k közötti szerződés teljesítéséről szóló beszámolót, megválasztják a kolhoz vezetőségét, elnökét és az ellenőrző bizottságot. A SZKP KB 1954. évi szeptemberi plénúhatározata kihangsúlyozza a kolhozisták anyagi érdekeltisége elve betartásának szükségességét.³⁰

Kezdetét vette az új, 1955. év. Az 1955-ös évben a béke, demokrácia és szocializmus táborának népei a SZSZKSZ vezetése alatt eredményesen dolgoztak országaik hatalmassága további megszilárdításán, a jólét emelésén.

Az Ukrán Köztársaság ipara határidő előtt, december 26-án teljesítette a hatodik ötéves terv első évének össztermelési tervét. A köztársaság dolgozói, valóra váltva az SZSZKSZ Minisztertanácsa és az SZKP KB az Ukrán SZSZK szénipara fejlesztésével kapcsolatos halaszthatatlan intézkedésekről szóló határozatát, leküzdik a nehézségeket, növelik a széntermelés ütemét és már 1956 negyedik negyedében terven felüli szén

²⁹ Példáan végezzük a betakarítást és a beszolgáltatást. *Vörös Zászló* 9. évf. 56. (905.) sz. 1953 júl. 9. 1.

³⁰ Beszámoló és beszámoló-választó gyűlések a kolhozokban. *Vörös Zászló* 10. évf. 3. (956.) sz. 1954 jan. 5. 1.

adtak az országnak. Ukrajna dolgozói, teljesítve kötelezettségvállalásukat, még szélesebben bontakoztatják ki az SZKP KB decemberi Plénuma határozatait, valamint a hatodik ötéves terv határidő előtti teljesítéséért folyó szocialista versenyt.³¹

Az 1957-es év volt az, amikor a szovjet emberek a Szovjetunió Kommunista Pártja XX. kongresszusa határozataival felvértezve újabb történelmi jelentőségű sikereket értek el. Az SZKP KB nemrégén megtartott decemberi Plénuma összegezte a pártkongresszus határozatait teljesítésének első eredményeit. Az SZKP KB decemberi Plénumának határozata kihangsúlyozta a szakszervezetek szerepét az ipar előtt álló nagy feladatok teljesítésében. Azokat a nagy feladatokat, amelyeket a szakszervezetek elé állítottak az SZKP KB decemberi Plénumának határozatai, csak akkor lettek volna megoldhatók, ha biztosítják pártirányításukat. A pártszervezetek vezetése alatt a szakszervezetek kiküszöbölik hibáikat és újabb sikereket érnek el a hatodik ötéves terv teljesítéséért folyó harcban az új 1957-es évben. A közgyűlések közötti időszakban a kolhozügyeket vezetőségi ülésen oldják meg, amelyet közgyűlésen, nyíltszavazással választanak meg.³²

Az SZKP KB júniusi Plénuma határozatával kapcsolatban, melyben eltörölték a kolhozok kötelező beszolgáltatását és megállapították a mezőgazdasági termékek készletezésének új árait és feltételeit. A hírlapban ez időszakban gyakran megvan említve az UKP kongresszusai és szó van arról, hogy mi is történt valójában. Rengeteg Plénumot fogadtak el, amely komoly változásokra mutat az 1958-as évben időszakban a térségben. Julius 3 —4-én megtartották az Ukrajnai Kommunista Párt Központi Bizottságának Plénumát. A Plénum megtárgyalta «Az SZKP KB júniusi Plénumának eredményeiről és Ukrajna pártszervezeteinek feladatairól a mezőgazdasági termékek termesztése és az államnak való eladása növelése terén» című kérdést.³³ Julius 5-én volt 40 éve annak, hogy megtartották Ukrajna bolsevik szervezeteinek első kongresszusát, melyen megalakították az Ukrajnai Kommunista Pártot — a Szovjetunió nagy és dicső Kommunista Pártja elválaszthatatlan részét.³⁴

Az 1959. évi kollektívszerződéseket az ipari vállalatokban, a közlekedésben, építkezésben, a postán, kereskedelemben és a közlekedési vállalatoknál január és február hónapokban, a kolhozokban, az MJA-kban és GTA-kban március 15-ig, a tüzelőanyagfeldolgozó

³¹ RATAU: Ukrajna ipara határidő előtt teljesítette évi tervét, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1. 2.

³² További győzelmeket az új esztendőben, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1. 1.

³³ Tájékoztató közlemény az Ukrajnai Kommunista Párt Központi Bizottságának Plénumáról. *Vörös Zászló* 14. évf. 80. (1533.) sz. 1958 júl. 5. 1.

³⁴ RATAU: Az ukrajnai KPKB plénumának ünnepi ülése. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 1.

üzemeknél pedig 1959 áprilisáig kellett összeállítaniuk.³⁵ Az SZKP XXI. kongresszusa különös figyelmet fordított a társadalmi szervezetek bevonására a gazdasági és kulturális élet irányításába.³⁶ A helyi alárendeltségű ipar termékeinek gyártása az 1959. évhez viszonyítva 13 százalékkal növekszik. Az SZKP KB decemberi plénumának határozata a munkaaktivitás újabb hullámát váltotta ki több kolhoz dolgozóból.³⁷

Semmi esetre sem volt szabad megengedni, a párt XXII. kongresszusa évében a hírlap szerint, hogy ne teljesítse a kerület szocialista kötelezettségvállalását.³⁸ A luzsánkai Szovhoz dolgozói gyakorlatilag élvezték a párt és a kormány gondoskodását a dolgozók jóléte további növeléséről. Az 1961-es év november 1-től a fizetési rendszerben különösen kifejezésre jut az anyagi érdekeltség elve.³⁹

Az SZKP KB júniusi plénumán elfogadott határozatok a pártszervezetek elé a dolgozók kommunista nevelésének új feladatait állították. A köztársaság népgazdasági tanácsai ipari üzemeinek dolgozói, az SZKP KB plénumának határozatait megvalósítva, széleskörű szocialista versenyt bontakoztattak ki és új termelési sikereket értek el számolt be a hírlap 1963-as száma az olvasóinak.⁴⁰ Megtartották a brigádok és aktivisták tanácskozását a Lenin Kolhoz harmadik részlegén: Azon az aratás előkészítéséről és lefolytatásáról tanácskoztak.⁴¹ Az SZKP KB decemberi plénuma és az ukrainai KP KB plénuma határozatai a mezőgazdasági dolgozók elé új feladatokat állítanak. Annak érdekében, hogy az erre irányuló törekvéseik a legszebb eredményeket adják, komolyabb magatartást kellett tanúsítaniuk szemben a vetőmagyakkal. A kerület több kolhoz tagjai érdeklődéssel tanulmányozták az SZKP KB decemberi plénumának határozatát. A párttagok és a pártunkívüli aktivisták nagy megelégedéssel beszéltek a szovjet emberek iránti szüntelen gondoskodásról.⁴² A nagyszülősi ipari termelési pártbizottság elsőfokú párt szervezeteiben nyílt pártgyűléseket tartottak az 1964-es évben.⁴³

³⁵ TASZSZ: Az 1959. évi kollektív szerződések összeállításáról. *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan. 9. 1.

³⁶ Goncsarov Sz.: A társadalmi bíróságoknak nagy nevelő hatása van. *Vörös Zászló* 16. évf. 2. (1761.) sz. 1960 jan. 5. 2.

³⁷ Inkulinec Gy.: A kommunisták haladnak az élen. *Vörös Zászló* 16. évf. 2. (1761.) sz. 1960 jan. 5. 1.

³⁸ Szélesebb körben bontakoztassuk ki a harcot az SZKP XXII. kongresszusa méltó fogadására. *Vörös Zászló* 17. évf. 79. (1991.) sz. 1961 júl. 1. 1.

³⁹ Milán R.: Új munkabérrendszer a szovhozban. *Vörös Zászló* 18. évf. 3. (2069.) sz. 1962 jan. 6. 4.

⁴⁰ RATAU: Ukrajna ipara határidő előtt teljesítette a tervet. *Vörös Zászló* 19. évf. 88. (2338.) sz. 1963 júl. 2. 1.

⁴¹ Szuhán V.: Döntő harc. *Vörös Zászló* 19. évf. 88. (2338.) sz. 1963 júl. 2. 3.

⁴² Ruszin T.: A kommunisták tanulmányozzák az SZKP KB decemberi plénumának határozatát. *Vörös Zászló* 20. évf. 3. (2418.) sz. 1964 jan. 4. 2.

⁴³ Csecsur B.: Új célok felé. *Vörös Zászló* 20. évf. 4. (2419.) sz. 1964 jan. 9. 2.

2.2 Gazdasági élet

2.2.1 Szőlőültetvények

A hírlap elegendő információval látta el az olvasóit, hogy miként zajlottak a munkálatok a kolhozokban valamint beszámolt a munka folyamatokról ami, a szőlőültetvényeken zajlott az 1953-as év nyarán. Ezért ily módon értesülhettek az olvasók mint: „Engels kolhoz szőlészei segítettek a mezei brigádoknak a betakarítási munkákban. Így az aratás napjaiban a szőlőben befejeződött a harmadik és megkezdődött a negyedik kapálás, valamint permetezés.”⁴⁴ A cikkekből nem csak a munka menetét lehet megtudni, hanem a betakarított termés mennyiségét az 1953-as évben. Valamint értesülést ad a szüret befejezése utáni időszakról, amiben olvashatunk miként sajtolták ki az emberek erejét és milyen terhelést róttak a szőlészekre annak érdekében, hogy a jövőben növeljék a terméshozamot.⁴⁵ A beregszászi szőlőszovhoz dolgozói az 1954-es évben ültetvényük egész területéről hektáronként 46 mázsa szőlőt szüreteltek. A szőlő gondozásához szükséges anyagok szállítása, valamint a szőlő betakarítása gyakran nehézségekbe ütközött a közlekedési eszközök hiánya miatt.⁴⁶ De viszont a muzsalyi szőlőszovhozban nagy sikereket értek el az új szőlők telepítése terén. 1956-ban 120 hektár új szőlőt létesítettek itt.⁴⁷

A kolhozok szőlészei elő készületeket tettek a szőlővesszők fásoltásához annak érdekében, hogy megnöveljék a terméshozamot az 1957-es évben. A kolhoz 3 hektárt kitevő anyatelepén a munkások a jó terméshozam és a cél elérésért küzdöttek és ezért naponta több ezer szőlővesszőt vágtak le. Az 1957-es év januárjában már 200 ezer jó minőségű vesszőt készleteztek a szőlészek.⁴⁸ A hírlapban említést tettek az 1958-as számban, hogy miként alakult a beregszászi kerületben cseresznye szüret. Ennek fejében tudni lehet arról az információról miként a muzsalyi szőlőszovhoz sok gyümölcsöt szállít az ország ipari központjában élő dolgozók számára.⁴⁹

Több olyan statisztikai adattal szolgált a hírlap a 1960-as évek kezdetéről amiben megtudhattuk, hogy miként harcolnak a kívánt termés elérésért a szőlészek. Ezért ezt a vállalkozást leginkább azért is kezdték el végrehajtani, hogy versengjenek egyes kolhozok szőlészeivel, mint ilyen volt a Sevcsenko Kolhoz szőlészei és az Ilosvai kolhoz között

⁴⁴ Kovács Lajos: Nem feledkezünk meg a szőlőgondozásáról sem. *Vörös Zászló* 9. évf. 61. (910.) sz. 1953 júl. 26.3.

⁴⁵ Cselle József: Szőlővesszőt készletezünk. *Vörös Zászló* 10. évf. 2. (955.) sz. 1954 jan. 5. 3.

⁴⁶ Tóth Béla: A szőlészet további fellendítéséért. *Vörös Zászló* 10. évf. 7. (960.) sz. 1954 jan. 24. 2.

⁴⁷ Ovpacsko I.: Ezt hozta nekünk az 1956. év, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1. 2.

⁴⁸ Szőlővesszőt készleteznek. *Vörös Zászló* 13. évf. 2. (1301.) sz. 1957 jan. 4. 3.

⁴⁹ *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 11. 2.

kieleződött harc. Ezért hozzáálltak a tőkék befedéséhez, mélykapálást végeztek, lesüllyesztették a nyári zöldoltásokat, trágyát készleteztek. Ezzel egyidejűleg elkezdtek az új szőlők és gyümölcsösök telepítését is. Munka tehát volt bőven, amivel sikeresen meg is birkóztak.⁵⁰

Általában a kolhozok tagjai büszkék voltak szőlészetre, és ezért a hírlapból értesülve a jólétük forrásának nevezték azt. Az igaz volt, hogy a kolhozokban nem nagy földterülettel rendelkeztek az ültetvények, de mégis az abból kapott jövedelem az évi pénzbevétel 40 százalékát képezte.⁵¹ S évről évre egyre jobb termést érve el, a szőlészek adják a kolhoz összjövedelmének több mint a felét.⁵² A szovhoz vezetői figyelembe véve az előző évek fogyatékoságait, már az őszi folyamán szilárdan meg alapozták az 1964-es termést. A szőlőültetvényeket helyi trágyafélékkel javították fel, több száz tonna meszet juttattak a talajba. Ez lehetővé tette a muzsalyi szovhoznak, hogy 35 mázsára növelje a szőlő termés hozamát.⁵³

2.2.2 Növénytermesztés

Több kolhozban az a probléma ütötte fel a fejét, hogy nem rendelkeztek elegendő és megfelelő vetőmagokkal az 1953-as évben, ami a termés hozam meggyengüléséhez vezetett. 1953-ban a beregszászi kolhoz mezőin 1.030 hektár kalászosból 660 hektárt a beregszászi GTA három kombájnya takarít be.⁵⁴ Több olyan újságcikkben lehetett értesülni, amiben megtudhattuk, hogy a Lenin útja kolhozban 75 hektárról kellett az árpat learatni.⁵⁵ Ezért a kolhozokban az elnökök, az agronómus és a brigádvezetők bevonásával idejében elkészítették az aratási munkatervet, melyet a vezetőség, valamint a kolhozisták közgyűlésén jóvá is hagytak.⁵⁶ A hírlap nem csak a kalászosok betakarításáról számolt be, hanem az 1954-ben megkezdett zöldségfélék kiültetését megelőző munkafolyamatokról is, mint a melegágyak készítéséről és a korai zöldségfélék veteményezéséről, ami a város lakóit ellátta friss zöldségekkel.⁵⁷ A kerület kolhozaiban nagy területeken vetettek őszi búzát és kapásnövényeket „kukorica”, dohány és burgonya után. Ezért az a feladat állt a kolhozisták előtt, hogy az őszi búza olyan fajtáit termesszék ki a kapás élőnövények utáni vetés céljára,

⁵⁰ Kis Béla: Szüret óta. *Vörös Zászló* 16. évf. 6. (1765.) sz. 1960 jan. 14. 3.

⁵¹ Horb D. Aranyló fürtök. *Vörös Zászló* 17. évf. 81. (1993.) sz. 1961 júl. 6. 1.

⁵² Bokotey V.: Duzzadnak a szemek. *Vörös Zászló* 19. évf. 90. (2340.) sz. 1963 júl. 6. 3.

⁵³ Zsbura M.: Akémia alkalmazásra lel a szőlőkben. *Vörös Zászló* 20. évf. 8. (2423.) sz. 1964 jan. 18. 2.

⁵⁴ Balogh Béla: Arat a kombájn. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 3.

⁵⁵ Sebestyén I.: Befejeztük az árpa aratást. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 3.

⁵⁶ Tatár B.: Nem teljesítik a tervet. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 3.

⁵⁷ Kovács Lajos: Megkezdjük a melegágyak bevetését. *Vörös Zászló* 10. évf. 2. (955.) sz. 1954 jan. 5. 3.

amelyek későbbi vetés esetén is bő termést biztosítanak.⁵⁸ A párt és a kormány azon határozatai teljesítésében, hogy állandóan növelni kellett az országban a szemes termények betakarítását, különösen nagy szerepet játszik a kukorica termesztése. A kukorica, amellet, hogy élelmezési célokra is használható, a legértékesebb abraktakarmány⁵⁹A kolhozokban több éven keresztül sikeresen alkalmazták a nagy vetésterületen a tömörített vetést. Az 1955-ös évben ismét harcot indítottak a bő termés elérésében, ami nagy valószínűséggel sikerülni fog a hírlap cikkei alapján, mivel propagált hírlapból értesültek az emberek.⁶⁰ A kerület kolhozai jövedelmeinek növekedése lehetőséget adott új gépek és berendezések vásárlására. 1956 folyamán a mezőgazdasági ellátón keresztül kolhozoknak 3 millió 760 ezer rubel értékű gépet és műtrágyát sikerült vásároltak.⁶¹ Nagyon jól felvan tüntetve a hírlapban miként kéri ki a munkások véleményét, amennyiben ezek némelyike valótlan állítások, de a hírlap pozitívként találja az olvasónak. A kolhozok tagjai az 1957. évre azt a célt tűzték maguk elé, hogy a szemes termények összterméshozamát 13 ezer mázsára növelik. A takarmánytermesztők elérték első "sikereiket abban a harcban, amelyet a tehenenkénti 18 tonna siló készletezése érdekében indítottak. Gyakran tettek olyan említéseket ahol a terven belül teljesítették a célul kitűzött munkát, mint például: „A Marx Károly kolhozban az árpa aratása két napra volt tervezve.”⁶² Mindennapi késedelem nagy termésvesztést jelent. Ez pedig nem volt meg engedhető, hiszen az ősziak amúgy sem fejlődtek úgy ahogy az várható volt. A kolhozokban az aratás elvégzését 6-7 napra tervezték.⁶³ A kolhozok és szovhozok áttérnek a kukorica hibridvetőmaggal való vetésére, úgy pótlólagosan közel 500 millió púd kukoricát nyerünk. 1957-ben a vetőmaggazdaságok nagy területeken termeltek első nemzedéké hibridvetőmagot. ami lehetővé tette az ország kolhozainak és szovhozainak, hogy ez évben az első nemzedékű hibridvetőmaggal 4.4 millió hektárt vessenek be.⁶⁴ A Lenin Útja Kolhoz növelni fogja a kukorica vetésterületét és terméshozamát. Ennek érdekében a kukorica számára a legjobb földeket válogatjuk ki.⁶⁵ A mezőgazdasági dolgozók azon elhatározásuknak adtak kifejezést, hogy a hétéves terv első évében a mezőgazdaságban új, addig nem látott sikereket érnek el. Több olyan kolhoz volt ahol a

⁵⁸ Koszenko L.: Vezessük be a kolhoztermelésbe a bő terméshezamú növényfajtákat. *Vörös Zászló* 10. évf. 5. (1958.) sz. 1954 jan. 18. 4.

⁵⁹ RATAU: A kukorica bő termésért. *Vörös Zászló* 11. évf. 9. (1066.) sz. 1955jan. 30. 1.

⁶⁰ Tiscsenko G.: A tömörített vetés a takarmánytermesztés növelésének fontos tartaléka. *Vörös Zászló* 11. évf. 9. (1066.) sz. 1955jan. 30. 1.

⁶¹ Zsvanyko V.: Ezt hozta nekünk az 1956. év, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1. 2.

⁶² Szolnoki I.: A városban és a kerületben. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 2.

⁶³ Minden erőt az aratásra. *Vörös Zászló* 14. évf. 82. (1534.) sz. 1958 júl. 11. 1.

⁶⁴ A kukorica hibrid vetőmagjának termesztése. *Vörös Zászló* 14. évf. 87. (1540.) sz. 1958 júl. 23. 4.

⁶⁵ Kis K. A bő kukoricatermesztésért. *Vörös Zászló* 15. évf. 5. (1611.) sz. 1959 jan. 11. 2.

gépparkok a kukoricatermesztés minden munkája elvégzésére képes. Gépkezelők és kolhozisták tudatában voltak ennek. A Lenin Útja Kolhozban Berényi Béla brigádja valóra váltotta célkitűzését. Hektáronként 50 mázsa szemes kukoricát takarított be. A brigád ebben az évben hektáronként 50 mázsa szemes kukoricáért és 720 mázsa silóanyagért indított harcot.⁶⁶ Az 1960-as évben a kerületben összesen 10 ezer hektárt vetettek be kukoricával és ezeken a földeken olyan termést készítettek elő, ami végleg megoldhatta a takarmányozási problémákat. A kukorica termesztők többsége eleget tett az 1960-as évek tavaszán történő gondozásnak. De ezek alól voltak kivételek, mint a Lenin útja meg az Engels kolhozban még mindig nem fejezték be a sorközi kapálást. Mindazok ellenére, hogy néhány kolhoz el volt látva mindenféle munkaeszkővel a kukorica termesztéshez, de még mindig voltak olyan kolhozok ahol megfélekeztek arról, hogy a kukoricatermesztésben nagy segítséget nyújthassanak a gépek. A kolhozokban az év kezdetén leszögezték azokat az agrotechnikai intézkedéseket, melyekre szükség van a bő termés biztosításához.⁶⁷ 62 mázsás szemes kukorica és 600 mázsás zöldmassza termés elérésére vállalkoztak a Lenin Kolhoz tagjai 1961-ben.⁶⁸ A Csapajev Kolhoz kukorica termesztői 1962-es évben 55 mázsa szemes kukorica és 600 mázsa zöldmassza termés elérésére vállalkoztak.⁶⁹ Az 1964-es évben a földművelés egy magasabb szintre lépett amiben hasznosítani próbálták a kémiát. A nép a termés zálogának nevezi a vetőmagot a Szikra Kolhozban, ahol szemes terményből több vetőmagot készleteztek, mint amennyire 1964-es évben szükségük lett volna. Míg ezelőtt a Marx Károly Kolhozban kevés figyelmet fordítottak a vetőmagra, így más földművesek példát mutattak a többi kolhozoknak is. Számos, olyan gazdaság volt azonban, melyekben felelőtlen magatartást tanúsítottak a vetőmag előkészítése iránt, elhanyagolták a csiraképesség megállapítását. A kolhoz agronómusának lett volna a kötelessége, hogy törődjön a vetőmagvakkal.⁷⁰

2.2.3 Állattenyésztés

Több kolhozban megsértették a kolhozisták anyagi érdekeltségének elvét. Ugyanis valamennyi kolhoznak nagy összegek álltak rendelkezésükre az állattenyésztés jövedelméből, amelyet a farmok dolgozói előlegezésére kellett volna felhasználniuk.

A Marx Károly kolhozban nagyszámú közösségi állat telel a farmokon. Meleg istállók, bőséges takarmánykészlet, tapasztalt gondozók, fejőnők munkálkodtak a

⁶⁶ Berényi Béla: Újra harcban. *Vörös Zászló* 16. évf. 7. (1966.) sz. 1960 jan. 16. 3.

⁶⁷ Jó gondozást a kukoricának. *Vörös Zászló* 17. évf. 80. (1992.) sz. 1961 júl. 4. 1.

⁶⁸ Turóczi B.: A siker biztos. *Vörös Zászló* 17. évf. 80. (1992.) sz. 1961 júl. 4. 3.

⁶⁹ Orosz Gyula: Egyénileg felelünk a gépekért. *Vörös Zászló* 18. évf. 4. (2070.) sz. 1962 jan. 9. 3.

⁷⁰ A vetőmag a termés záloga. *Vörös Zászló* 20. évf. 8. (2423.) sz. 1964 jan. 18. 1.

kolhozban. A legtöbb istálló önműködő hatókkal van ellátva. A nehéz testi munkák egy részét gépesítették.⁷¹ Az élenjáró kolhozok tapasztalata azt bizonyította, hogy a teletetés időszaka alatt fokozható a tehenek tejhozama, ami a kolhozok fejlődését eredményezte. Az új állattenyésztési év első három hónapjának eredményei a kerületben azt mutatták, hogy azokban a kolhozokban, ahol a vezetőség kellő figyelmet fordított a tehenfarm munkájára, a teletetési idő alatt jó eredményeket értek el. A kolhozok párt és komszomol szervezeteinek fel kellett lendíteniük a tömegpolitikai munkát az állattenyésztők körében, a szocialista versenyt a tejhozam állandó növelésére kellett irányítani.⁷² Az 1955-ös állattenyésztési év elmúlt három hónapja alatt minden takarmányozott tehen átlagos tejhozama 187 litert tett ki. Ez világosan megmutatkozott akkor, ha összehasonlítjuk a GTA működési körletébe tartozó kolhozok tehenfarmjainak munkáját.⁷³ Az 1957-es évben jelentős mértékben megváltozott a tejtermelési hozam, mivel nagy segítségükre szolgált a beregszászi GTA övezetébe tartozó kolhozok számára az állatállomány produktív növelése és ezért az előirányzott terv felett teljesítettek a tejtermelésben.⁷⁴ Mind ezek mellett a kolhozok nagy része takarmány nehézségekkel találta magát szemben ezért nem tudták a terv szerint végrehajtani a termelést. A Micsurin kolhoz dolgozói az 1957-es év elején a tejterméshozam emelésére vállalkoztak.⁷⁵ Az állattenyésztők harcot indítottak azért, hogy tovább fokozzák a jószág produktivitását és határidő előtt teljesítsék az évi tejeladási tervet. Visszatérve a tejtermelési folyamatokhoz a területi Szovjet végrehajtó bizottsága arra szólított fel minden kolhozt és minden állattenyésztőt, fokozzák a farmjukon a tejtermelést.⁷⁶

A tejtermelés mellett fontos tényező volt a hús feldolgozó ipar működése is, ami szintén az állattenyésztés részét képezi, és az 1958-as évben elhatározták magukat a kolhozisták több kolhozban is, hogy növelni fogják a hústermelést is.⁷⁷ A Bolsevik Kolhozban az 1959-es évben a sertésfarm dolgozói minden 100 hektárra 13 mázsa húst termeltek, felét sem a tervbe vetnek, kevesebbet, mint az előző éven. A sertésfarmok dolgozói előtt álló feladatok jelentősen megnövekedtek.⁷⁸ A kolhozokban nehéz feladatok

⁷¹ Iván T.: Javítsuk meg az állattenyésztők közötti tömeg politikát. . *Vörös Zászló* 10. évf. 3. (956.) sz. 1954 jan. 10. 2.

⁷² Állandóan emeljük a tejhozamot. *Vörös Zászló* 11. évf. 3. (1060.) sz. 1955jan. 9. 1.

⁷³ Ilcsenko E.: Egyforma lehetőségek különböző eredmények. *Vörös Zászló* 11. évf. 3. (1060.) sz. 1955jan. 9. 1.

⁷⁴ Kononova N.: A takarmány félék előkészítése az etetéshez. *Vörös Zászló* 13. évf. 2. (1301.) sz. 1957 jan. 4. 3.

⁷⁵ Kiss Á. Betartjuk a grafikont. *Vörös Zászló* 13. évf. 4. (1303.) sz. 1957 jan. 9. 3.

⁷⁶ A harmadik negyedévben 90 tonna tejet adunk el az államnak. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 3.

⁷⁷ Kozák A.: A városban és a kerületben. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 2.

⁷⁸ Tóth I.: Kié a farm? *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan. 9. 3.

között dolgoztak a sertésenyésztők, mert nem állt rendelkezésükre megfelelő takarmánykonyha.⁷⁹ A kerület élenjáró kolhozainak tapasztalata bizonyította, hogy a hústermelés növelésében jól felhasználhatók a szarvasmarhafarmok.⁸⁰ Az állattenyésztésben ez az időszak korántsem olyan sikeres, mint remélték. Sajnálatos módon a tervnek nem megfelelőnek bizonyult az 1959-es év és nem sikerült sem a tejtermelés, sem a hús termelés növelésének folyamata sőt még inkább csökkent az 1958-as évhez viszonyítva. Ennek legfőbb okát a takarmánygazdálkodás hibáiban látták, mivel a kolhozoknak módjukban állt elegendő takarmányt gyűjteni télire, de ennek felelőtlen és nem odafigyelt cselekedetek idézték elő a hatalmas károkat. Fontos állattenyésztési folyamat volt a gyapjú termelés is, hatalmas segítséget nyújtott a kolhozok életében anyagi szempontokat nézve. Íme néhány statisztikai adat: az 1961-es évben 218 kg gyapjút nyírtak 100 hektár után.⁸¹ A hírlap értesüléseiből gyakran lehetett olvasni olyan cikkeket amik a kolhozok veszteségeiről számolt be.⁸² Ugyanakkor még számos kolhoz volt, amely rosszul dolgozott és nem használta ki lehetőségeit, így például 18 kolhoz mutatószáma kisebb volt a kerületinél. Az 1964-es évben a legfontosabb feladatnak bizonyult, amely a kolhozok vezetősége, pártszervezete, szakemberei és állattenyésztői előtt állt és úgy kellett megszervezniük a jószág teleltetését, hogy megőrizték az egész jószágállományt és minél több terméket nyerjenek azoktól az év első napjaitól kezdve.⁸³

2.3 Közoktatás

Az 1953-as tanévben a körzet 83 iskolájában közel tizenegyezer tanuló tanult. Három községben tízosztályos, magyar tanítási nyelvű iskola nyílt meg, ami újabb megnyilvánulása a párt és a szovjet kormány a népoktatásról való szüntelen gondoskodásáról. Az 1953-as tanév előkészítésében nagy szerepet játszott a tanulóifjúság ellátása könyvekkel, füzetekkel és más tanszerekkel.⁸⁴ Az állam kiválóan gondoskodik a szakmát tanuló fiatalságról. Az iskolákban a 16—17 éves fiúk és leányok tanulmányi idejük alatt teljes ellátásban részesültek. A körzet ifjúsága nagy érdeklődést tanúsított a gyári üzemi oktatás iskolái iránt.⁸⁵ 1954 Januárjában a beregszászi kerületben megkezdte munkáját a tanítók hagyományos januári tanácskozása. Ezen a tanácskozáson a népművelődés dolgozói összegezték az új tanévben eddig elért eredményeket, felfedték munkájuk hiányosságainak

⁷⁹ Dovhej O. : Egyre könnyebb a munka. *Vörös Zászló* 16. évf. 2. (1761.) sz. 1960 jan. 5. 3.

⁸⁰ Létesítsünk szakosított állattenyésztési brigádokat. *Vörös Zászló* 16. évf. 3. (1762.) sz. 1960 jan. 7. 1.

⁸¹ Bilák T. Helyes úton. *Vörös Zászló* 17. évf. 82. (1994.) sz. 1961 júl. 8. 3.

⁸² Turóczy B.: Felelősség nélkül. *Vörös Zászló* 18. évf. 3. (2069.) sz. 1962 jan. 6. 3.

⁸³ Új sikerekre állattenyésztők. *Vörös Zászló* 20. évf. 5. (2420.) sz. 1964 jan. 11. 1.

⁸⁴ Jól készítjük elő iskoláinkat az új tanévre. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 1.

⁸⁵ Milán R.: Növekszik a szakképzet munkások serege. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 4.

okait és kijelölték azok kiküszöbölésének módjait.⁸⁶ Amint a tanítók januári tanácskozásán elhangzott beszámoló és felszólalások megmutatták, ezt a feladatot több pedagógiai kollektíva rosszul teljesíti. Ennek következtében a kerületben 143 tanköteles gyermek nem iratkozott be az iskolába. A beíratkozottak közül 88-at nem osztályozhattak. Több tanuló az év folyamán kimaradt az iskolából.⁸⁷ A tanítók januári kerületi értekezletén Szidun elvtárs, a kerületi népművelődési osztály vezetője mondott beszámolót „Az 1954-1955. tanév első féléve oktató-nevelő munkájának eredményeiről és a következő félév feladatairól”. Az 1955-ös tanévben az iskolákban először vezették be a kézimunka órákat. A tanulók munkaszeretetre neveléséről szóló kérdés igen érdekelte az iskolák tanítóit és igazgatóit. A tanítók januári értekezlete megmutatta, hogy a kerületi népművelődési osztálynak több figyelmet kell fordítania iskolákban a tanításra.⁸⁸ Az 1955-ös tanév befejezése után az iskolások nagy serege megkezdte kiérdemelt pihenését. Ezekben az iskolákban az új tanévre való jó előkészületet az biztosította, hogy a falusi Szovjet elsőfokú pártszervezet és a kolhoz magáévá tette ezt a fontos ügyet. De sajnos nem mindenütt volt ez a helyzet. Az állam minden évben nagy összegeket fordít az iskolák rendberakására. Amikor befejeződött a tanév a pártoktatási hálózatban, összegezni lehetett a kommunisták és pártönkívüli aktivisták politikai oktatásának eredményeit. A szvobodai kolhozisták gyermekei ebben a tanévben már 10 osztályos középiskolában tanulhattak. Tanulásukhoz minden feltételt megteremtettek. Az iskola mellett közös lakást létesítettek a távoli falvak több, mint 30 tanulója részére. Az élelmiszeripari kombinátus pártszervezete mellett először alakítottak tanulókört a közgazdaságtan tanulmányozására. A városi zeneiskola, ahol 1957-ben 226 fiatal tanult, nagy megbecsülésnek örvend a szülők és az ifjúság körében.⁸⁹ Már szokássá vált a beregszászi gyermekotthonban, hogy a gyermekek nyári szünidejüket a természet ölében töltik el. A beregi kolhozközi pionir- 1 táborban 3 hétig pihent Borzsova, Vári, Gyidovó, Macsola, Csorna, Kvaszovó, Muzsalyi, Dobroszilja és más falvak kolhozistái és gépkezelői gyermekeinek első csoportja.⁹⁰ Az 1958-1959-es tanévben megtartották a beregszászi tanítók értekezletét, a tanítók felszólalásaikban alaposan elemezték a kerület iskoláinak az 1958 – 1959-es tanév első félévében és az előző években végzett munkáját. Többek között megemlítették, hogy az elmúlt néhány év alatt a kerület iskoláinak többsége rátért a tanulók gyakorlati munkára való nevelésére. A felszólalók feltárták az oktatásban és a nevelésben

⁸⁶ TASZSZ: A tanítók januári tanácskozása. *Vörös Zászló* 10. évf. 2. (955.) sz. 1954 jan. 5. 1.

⁸⁷ Sas A.: A tanítók januári tanácskozásán. *Vörös Zászló* 10. évf. 3. (956.) sz. 1954 jan. 10. 3.

⁸⁸ Pidhirnij V.: A tanítók januári értekezletén. *Vörös Zászló* 11. évf. 3. (1060.) sz. 1955 jan. 9.

⁸⁹ Ljah V.: A falusi iskolákban. *Vörös Zászló* 13. évf. 2. (1301.) sz. 1957 jan. 4. 2.

⁹⁰ Kuzmenko P.: Érdekes kirándulás. *Vörös Zászló* 14. évf. 83. (1536.) sz. 1958 júl. 13. 4.

elő forduló hiányosságokat is.⁹¹ Az első félévben a kerület iskolái jelentős sikereket értek el. A tanulók iskolalátogatása a kerületben átlag 97.1 százalékot, az előmenetel pedig 88.6 százalékot tett ki. Jelentősen javult az iskola és az élet közötti kapcsolat. A kerület 9 középiskolájában mind nagyobb méretet öltött a termelési oktatás szakokban, mint a szőlészet, a traktorvezetés, a gyümölcsészet, a szabó- és asztalosmesterség.⁹² Az 1960-as tanévben szabadidejükben a Vuzlovei Középiskola 9 — 10. osztályának tanulói hozzáálltak a traktor szerkezetének tanulmányozásához.⁹³ Az Út a Kommunizmushoz Kolhoz mezőin minden nap ott lehetett találni a kolhozisták sorában a kis-bégányi nyolcosztályos iskola tanulóit. Nem volt véletlen tehát az SZKP programjának az a követelménye, hogy a gyermekeket már iskolás korban vagy még azt megelőzően a kommunista öntudat és erkölcs szellemében kellett nevelni. A nevelésben felelős szerep hárult mindenekelőtt a tanítókra, az iskolákra, ahol a gyerekek nemcsak a tudomány alapjait sajátítják el, hanem a kollektivizmus szellemét is, és következetesen kialakítják magukban a legnemesebb jellemvonásokat. 1962. Január 4—5-én tartották meg a kerület pedagógusainak értekezletét, melyen összegezték az iskolák első félévi munkájának eredményét és újabb feladatokat tűztek ki az oktató-nevelő munka további megjavítása terén.⁹⁴ A Kommunista Párt mindig nagy figyelmet fordított a szovjet iskolákra. A falusi iskolákban döntő tényező lett a tanulói termelőbrigádokban való nevelés. A tanulói termelőbrigádok mozgalma az életben új, csodálatos hazafias kezdeményezést indított el — «az egész osztály a kolhozba» jelszó alatt.⁹⁵ Az SZKP KB 1963-as júniusi plénuma nagy és felelősségteljes feladatokat állított az iskolák elé. A plénum határozatai megkövetelték az iskola és az élet kapcsolatai megerősítéséről szóló törvény következtetés teljes megvalósítását és azt, hogy az oktatást a korszerű tudományos technikai vívmányoknak megfelelően folytassák.⁹⁶ A kerület iskoláinak többségében a pedagógiai kollektívák, az üzemek és a kolhozok vezetőivel karöltve, már az 1962-es évben elég jól megszervezték a tanulók termelési oktatását.⁹⁷ A beregszászi övezet tanítóinak értekezletén hosszasan folyt az SZKP KB júniusi plénuma határozatainak megvalósításának és a tantestületek azon feladatainak megbeszélése, melyeket az SZKP KB decemberi plénuma

⁹¹ Csanádi Gy.: A tanítók januári értekezletén. *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan. 9. 2.

⁹² Jobb nevelést a jövő nemzedékének. *Vörös Zászló* 16. évf. 5. (1764.) sz. 1960 jan. 12. 1.

⁹³ Bota A.: Traktoristák lesznek. *Vörös Zászló* 16. évf. 2. (1761.) sz. 1960 jan. 5. 4.

⁹⁴ Emeljük magasabbra az oktató-nevelő munka színvonalát az iskolákban. *Vörös Zászló* 18. évf. 4. (2070.) sz. 1962 jan. 9. 2.

⁹⁵ RATAU: Az Ukrajnai KP KB-ja plénuma. *Vörös Zászló* 19. évf. 89. (2339.) sz. 1963 júl. 4. 1.

⁹⁶ Idejében készítsük elő az iskolákat az új tanévre. *Vörös Zászló* 19. évf. 90. (2340.) sz. 1963 júl. 6. 1.

⁹⁷ Idejében készítsük elő az iskolákat az új tanévre. *Vörös Zászló* 19. évf. 90. (2340.) sz. 1963 júl. 6. 1.

állított eléjük. Mások előtt például szolgálhat a magyar tannyelvű iskolák orosz nyelv és irodalom tanítói élenjáró tapasztalatainak iskolája.⁹⁸

2.4 Sport

Ungváron játszották le a területi kupamérkőzés döntőjét. A területi kupát az 1953-as évben az ungvári »Spárták« csapata nyerte el.⁹⁹ A területi labdarugó bajnokság második osztályában a tavaszi forduló utolsó mérkőzését játszották 1953. július 2.-án a körzet csapatai.¹⁰⁰ Az ungvári Spárták sportegyesület 8 tagból álló tornászcsapata sikerrel szerepelt a beregi klub színpadán. A csoport akrobata mutatványait közel 300 kolhozista tekintette meg. Befejeződött a kerületi sakkverseny résztvevői első csoportjának egykörös versenye, amelyen 12 első és második rangsorolású sakkozó vett részt. Az ezt követő napokban tartották meg Beregszászban a kerületi kosárlabda bajnokság mérkőzéseit, amelyeken 5 férfi és 3 női csapat vett részt.¹⁰¹ Megtartották a „Kolhozista” sportegyesület kerületi konferenciáját. Beregszászban tartották meg a „Vörös csillag” sportegyesület területi asztalitenisz versenyét.¹⁰² A »Kolhozista« önkéntes, sportegyesület ivanivkai pályáján megtartották a kerületi spartakiáda döntő mérkőzését a borszavai és koszinói kolhozista labdarugók között. A beregszászi »Spárták« bajnoki mérkőzést játszott a mezőgazdasági gépesítési szakiskola labdarugóival. Megkezdődött a kerületi sakkbajnokság, melyben 12 első és második rangsorolású sakkozó vett részt. Az első két helyezett jogot nyert a területi sakkbajnokságban való részvételre.¹⁰³ Július 9-én Ungváron az Avangard stadionban került lejátszásra a területi kupadöntő, melyen a beregszászi Kolhozista és a nagyszőlősi Avangard labdarugói vettek részt. A város labdarugó szurkolóinak figyelmét e napokban az utcák ifjúsági csapatának labdarugó bajnoksága hívta magára.¹⁰⁴ Július 6-án a gáti és harazgyivkai sportpályán tartották meg a kerületi villámtornát az Ukrajnai Kommunista Párt megalakulásának 40. évfordulója tiszteletére.¹⁰⁵ Ungváron tartották meg a területi 1959. évi téli középiskolás könnyűatlétikai bajnokságot.

⁹⁸ Vezessük be a tanítás új formáit. *Vörös Zászló* 20. évf. 3. (2418.) sz. 1964 jan. 7. 3.

⁹⁹ Palotás P.: Területi kupamérkőzés döntője. *Vörös Zászló* 9. évf. 54. (904.) sz. 1953 júl. 2. 4.

¹⁰⁰ Ragyóci S.: A vasárnapi labdarugó mérkőzések. *Vörös Zászló* 9. évf. 54. (904.) sz. 1953 júl. 2. 4.

¹⁰¹ Lusánszki E.: A kerületi sakkversenyen, A kerületi kosárlabda bajnokság eredményei. *Vörös Zászló* 11. évf. 5. (1062.) sz. 1955jan. 16. 4.

¹⁰² Lusánszki E.: A „Vörös csillag” asztalitenisz versenyek. *Vörös Zászló* 11. évf. 8. (1065.) sz. 1955jan. 27. 4.

¹⁰³ Ragyóci S.: A sakkasztalok között. *Vörös Zászló* 13. évf. 4. (1303.) sz. 1957 jan. 9. 4.

¹⁰⁴ Juhász B.: Kolhozista Berehovo – Avangard Vinohradiv. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 11. 4.

¹⁰⁵ Gerzsenyi T.: Villámtorna. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 4.

A beregszászi sportolók szép sikereket értek el a bajnokság során és Ungvár csapata mögött a második helyet foglalták el.¹⁰⁶ A beregszászi 6. számú iskola tornatermében asztalitenisz versenyt rendeztek a beregszászi kerület iskolásainak csapatai között. A versenyben 9 csapat vett részt.¹⁰⁷ A Újlakon lejátszott bajnoki mérkőzés jó küzdelmet is színvonalas játékot hozott. Az eredmény a mérkőzés végéig nem változik. A mérkőzés színvonalas játékot hozott. Ungváron megkezdődtek az iskolai spártakiád elődöntő mérkőzései könnyűatlétikában, asztaliteniszben és röplabdában.¹⁰⁸ A területi bajnokság központi csoportjában vasárnap a negyedik fordulót játszották le. A forduló meglepetése a vezető egyesületek veresége.¹⁰⁹ A Csapajev Kolhozban Ivanivkán megtartották a könnyűatléták versenyét. A Csapajev Kolhoz elsőfokú sportszervezet jól szerepelt és a csapatversenyben a második helyet foglalta el.¹¹⁰ A Bútor gyártók beregszászi sportpályáján lezajlott a kerületi kupáért folyó utolsó labdarugó mérkőzés a második zónában. A hazaiak az ivanivkai labdarugókat fogadták. A mérkőzést a Bútor gyártók nyerték meg 2:5 arányban.¹¹¹

2.5 Vallás

Az 1950-es évek végétől a Szovjetunióban, így a Beregszászi járásban is, intenzív állami ateista kampány zajlott. Ennek célja a vallásosság visszaszorítása és a lakosság körében a tudományos-materialista világnézet terjesztése volt. A Vörös Zászló című helyi lap, mint a korabeli ideológia egyik fő terjesztője, számos cikket közölt ebben a témában. Ezek a cikkek gyakran negatív színben tüntették fel a vallásos embereket és tevékenységeiket, államellenesnek bélyegezve az egyházi szertartásokat és a vallás gyakorlását. A kampány egyik korai megnyilvánulása volt a Vörös Zászló 1959. január 16-án megjelent cikke, "Az egyházfiak mesterkedése" címmel. Az ilyen írások a vallási vezetőket és a hívőket a szovjet társadalom ellenségeiként igyekeztek bemutatni, tovább élezve a vallásellenes hangulatot. A kampány részeként korlátozták az egyházak működését, nehezítették a vallási közösségek tevékenységét, és nyomást gyakoroltak a hívőkre a vallásuk megtagadására.

¹⁰⁶ Ragyóci S.: Sporthírek. *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan9. 4.

¹⁰⁷ Ivanov B.: Az asztaliteniszezők versenye. *Vörös Zászló* 16. évf. 2. (1761.) sz. 1960 jan. 5. 4.

¹⁰⁸ Sportkrónika: *Vörös Zászló* 17. évf. 81. (1993.) sz. 1961 júl. 6. 4.

¹⁰⁹ Ragyóci S.: Heti sportkrónika. 17. évf. 84. (1996.) sz. 1961 júl. 13. 4.

¹¹⁰ Gerzsenyi T.: Ivanivka könnyűatlétái a második helyen. *Vörös Zászló* 19. évf. 89. (2339.) sz. 1963 júl. 4.4.

¹¹¹ Döntő mérkőzések a kerületi kupáért. *Vörös Zászló* 19. évf. 89. (2339.) sz. 1963 júl. 4.4.

Az 1960-as évek elején a Szovjetunió Kommunista Pártja (SZKP) és az Ukrán Kommunista Párt (UKP) továbbra is kiemelt figyelmet fordított az ateista nevelésre. Az SZKP KB 1963 júniusi és az UKP KB júliusi plénumának határozatai is hangsúlyozták az ateista munka megjavításának szükségességét. A helyi szinten, így a Beregszászi járásban is, igyekeztek hatékonyabb módszereket alkalmazni a vallásos meggyőződés visszaszorítására. Ennek jegyében a hívőkkel szembeni egyéni meggyőző munkára helyezték a hangsúlyt. A Vörös Zászló 1963. július 9-én megjelent "Az ideológiai munka fontos részlege" című cikke erről a megközelítésről szólt. A cikk kiemelte, hogy a hívőket mindenekelőtt szovjet állampolgároknak kell tekinteni, akik érdeklődnek az ország és a nemzetközi események iránt. A cél az volt, hogy ideológiai érvekkel győzzék meg őket a vallás káros voltáról és a tudományos világnézet helyességéről, és ezzel "kimentsék őket a szekták hálójából", ahogyan a cikk fogalmazott. A kampány során olyan módszereket alkalmaztak, mint a személyes beszélgetések, a propaganda előadások és a tudományos ismeretterjesztés. A vallásellenes kampány a Beregszászi járásban is éreztette hatását. A helyi lakosság, amely hagyományosan vallásos volt, nyomás alá került. A görögkatolikus egyház, amelyet a szovjet hatalom különösen ellenségesen kezelt, illegalitásba kényszerült. A templomok egy részét bezárták vagy más célra hasznosították. A hívőket hátrányos megkülönböztetés érte a munkahelyeken és a társadalmi élet más területein. A gyermekek ateista szellemben való nevelése kiemelt cél volt az oktatási rendszerben. Mindezek ellenére a vallásosság a magánéletben és a családi körben sokak számára továbbra is fontos maradt, és a vallási hagyományok tovább éltek a nehéz körülmények ellenére is.

Az SZKP KB júniusi plénuma és az Ukrajnai KP KB júliusi plénuma határozataiban fontos helyet foglalnak el az ateista munka megjavításának kérdései. A hívőkkel végzett egyéni munka kerületünkben már bizonyos eredményekhez vezetett. Ezzel a módszerrel Váriiban, Gáton és másutt sikerült számos embert kimenteni a szekták hálójából. Figyelembe kell venni, hogy a hívők mindenekelőtt szovjet emberek, akik érdeklődnek az ország eseményei iránt, a hazai és a külföldi események iránt. A hívők meggyőzése az ideológiai munkának fontos részlege.¹¹²

¹¹² Az ideológiai munka fontos részlege. *Vörös Zászló* 19. évf. 91. (2341.) sz. 1963 júl. 9.1.

2.6 Kultúra

A beregszászi hírlapban, a Vörös Zászlóban 1953-tól megjelentek magyar irodalmi és kulturális rovatok. A lapban ezután rendszerességgel jelentek meg versek, elbeszélések magyar íróktól és költőktől.

1954 januárjában ünnepelték Ukrajna és Oroszország egyesülésének 300. évfordulóját.¹¹³ A városban, hatalmas ünnepi készülődés vette körül a megemlékezést, ezt bizonyítja az is, hogy ezzel volt tele a sajtó. Az ünnepséget 1954 májusában tartották meg, majd ezt követően a Vorosilói téren tartottak felvonulást és dalok-, táncünnepélyek követték. Erre az időre le álltak a munkával a gyárak, üzemek, kolhozok, és arra kötelezték ezeknek az intézményeknek a vezetőit, hogy terjesszék más köztársaságokban a kötelezettség vállalásukat.¹¹⁴

Az ezt követő időszakban egyre jobban kezdett pezsegni az élet a magyar irodalmi élet és az egyik le kiemelkedőbb személyiség Kovács Vilmos volt.¹¹⁵ A hírlapból értesülni lehetett a Beregszászban megtartott 1957. április 27-i Világifjúsági Találkozóról. Az ilyen találkozókön összegyűltek a város és a falvak műkedvelő csoportjai, akik megmutatták a közönségnek a tehetségüket.¹¹⁶ Az irodalmi és művészeti előadások mellett egy új szórakozási és a kulturális élet egyik fontos tényezője jelent meg, amely az 1958 nyarán megnyílt Puskin-filmszínház, ahol a város lakói már szélesvásznú mozit nézhettek.¹¹⁷ 1959. augusztus 7-én ismét visszalátogatott a Bécsi 7. Világifjúsági Találkozóról a szovjet küldöttség. A visszaérkezésükkor több százan vártak rájuk.¹¹⁸ 1959. október 12-én nyílt meg a város képzőművészeinek őszi tárlata.¹¹⁹ 1959. november 29-én mutatták be *Zeng az erdő* c. daljátékot.¹²⁰ 1959 decemberében tartották meg Kijevben először a magyar kultúra napját. Több klubban tartottak magyar irodalmi művek felolvasását, valamint az ukrán írók magyarra fordított műveinek árusítását.¹²¹ 1960-ban Beregszászban megnyílt az újjáépített Munkásotthonban a járási múzeum. A múzeumban kiállításra kerültek régi plakátok, fényképfelvételek, a gazdaságának és kultúrájának rohamos fejlődését bemutató anyagok.¹²² 1960. szeptember 9-én tartották meg a kultúregyetem első foglalkozását a Kultúrház nagyteremében.¹²³ 1961. október 22-én megemlékezést tartottak Liszt Ferenc 150. születéséről és ezen alkalomból Liszt-estet tartottak.¹²⁴ 1963. szeptemberében rendezték

¹¹³ S. n.: Ukrajna és oroszország egyesülése 300. évfordulója megünneplésének előkészítésével és lefolytatásával megbízott kormánybizottság megalakításáról, *Vörös Zászló* 10(1954/3), 1954. jan. 10., 1.

¹¹⁴ Dazo, F. 1, op. 5, od.zb.2457. ark.1–32.

¹¹⁵ Kovács Vilmos: őszi kép, *Vörös Zászló* 10(1954/103), 1954. dec. 26., 3.

¹¹⁶ Hleba erzsébet: „400-ért és 100-ért”, *Vörös Zászló* 13(1957/51), 1957. ápr. 28., 3.

¹¹⁷ Csatlós j.: Beregszászban szélesvásznú mozi van!, *Vörös Zászló* 14(1958/96), 1958. aug. 13., 2.

¹¹⁸ S. n.: A VII. VIt szovjet küldöttsége Berehovón, *Vörös Zászló* 15(1959/96), 1959. aug. 14., 4.

¹¹⁹ Csató gy.: a kerületi képzőművészeti kiállításon, *Vörös Zászló* 15(1959/122), 1959. okt. 14., 4.

¹²⁰ Csató gy.: „zeng az erdő”, *Vörös Zászló* 15(1959/142), 1959. dec. 2., 4.

¹²¹ S. n. Örök barátság, *Vörös Zászló* 15(1959/147), 1959. dec. 15., 1.

¹²² Horvát F.: a város új kultúrintézménye, *Vörös Zászló* 16(1960/12), 1960. febr. 23., 4.

¹²³ Veress G.: a széleskörű hallgatóság részére, *Vörös Zászló* 16(1960/103), 1960. aug. 30., 4.

¹²⁴ S. n.: liszt Ferenc (születésének 150. évfordulójára), *Vörös Zászló* 17(1961/128), 1961. okt. 24., 4.

meg először a kerület legnagyobb amatőrfényképészeinek kiállítását, ami gazdagságával és színvonalával tűnt ki.¹²⁵

¹²⁵ Csató Gy.: a művészi fényképek kiállításán, *Vörös Zászló* 19(1963/125), 1963. szept. 26., 4.

Összefoglaló

A munkám során a Beregszászi járás politikai, gazdasági és társadalmi helyzetképét vizsgáltam a hrucsovi érában 1953-1964 között. Nagy segítségemre szolgált a dolgozat megírásában a *Vörös Zászló* hírlap szolgálta. A dolgozat célja az volt, hogy feltárja, miként tükröződött a járás valósága ezen a szűrőn keresztül, amit részlegesen sikerült elérnem. Sajnálatos módon még nem értem el a céloom végleges formáját, mivel nem tártam fel minden információt a valósággal szemben és úgy érzem, hogy a jövőben bővebben ki szeretném fejteni a korabeli történéseket szakirodalmi munkák kutatásával.

A vizsgált időszakot kettő fejezetre bontottam, ami visszatükröződik a hrucsovi éra rejtelseire. Az első fejezetben ismertettem, hogy milyen politikai, gazdasági és társadalmi helyzetek alakultak ki a Szovjetunióban a desztalinizáció és Hruscsov irányítása alatt. Többnyire rávilágítottam, olyan tényekre amelyek nagyban befolyásolták az emberek mindennapjait. Az első fejezet megírásához szakirodalmi műveknek csipetnyi részét alkalmaztam. A második fejezetben ismertettem a *Vörös Zászló* hírlap által megjelenített politikai határozatokat, melyek során az olvasó informálódhatott, továbbá betekintést lehetett nyerni, hogy miként zajlottak a gazdaság fejlődései és milyen nehézségekbe ütköztek, valamint ismertettem a társadalmi életnek a fejlődését az oktatástól a kultúráig. A dolgozat utolsó oldalai között szerepelnek a mellékletek amelyek vizuális betekintést mutatnak a korszak eseményeiről.

A dolgozat megírásához alapvető kutatási módszere a kritikai tartalomelemzés volt. Ennek során a *Vörös Zászló* hírlap releváns cikkeit – a politikai eseményekkel, a gazdasági folyamatokkal és a társadalmi jelenségekkel foglalkozó írásokat – szisztematikusan és részletesen elemeztem.

Резюме

Під час своєї роботи я дослідив політичну, економічну та соціальну ситуацію Берегівського району за часів Хрущова, між 1953-1964 роками. Газета «Червоний прапор» дуже допомогла мені в написанні дисертації. Метою дисертації було дослідити, як реальність ходьби відображається крізь цей фільтр, що мені частково вдалося. На жаль, я ще не досяг остаточного вигляду своєї мети, оскільки не розкрив всю інформацію стосовно реальності та відчуваю, що в майбутньому хотів би детальніше пояснити події того часу, дослідивши спеціалізовану літературу.

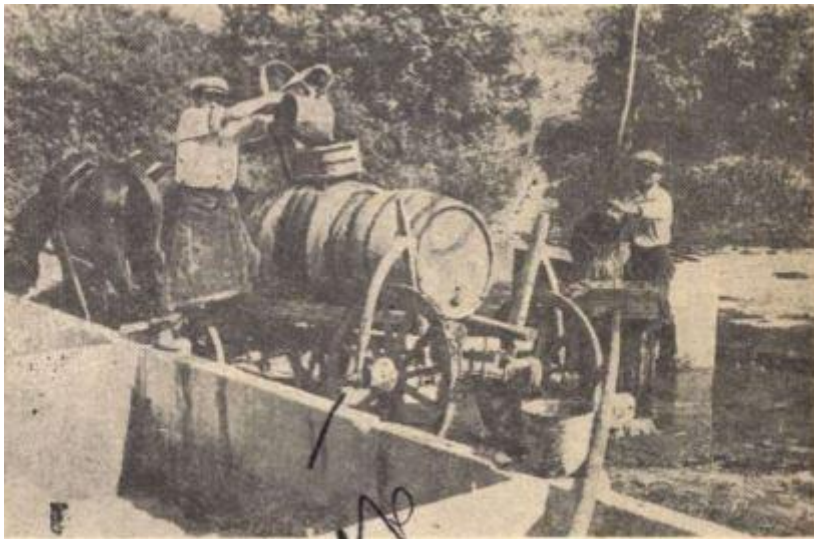
Я розділив досліджуваний період на три розділи, що відображають загадки хрущовської епохи. У першому розділі я описав політичну, економічну та соціальну ситуацію, що склалася в Радянському Союзі в період десталінізації та правління Хрущова. Я здебільшого виділяв факти, які суттєво впливали на повсякденне життя людей. Для написання першого розділу я використав невелику кількість літератури. У другому розділі я описав політичні резолюції, опубліковані газетою «Червоний прапор», під час яких читач міг бути поінформованим. У третьому розділі ви можете отримати уявлення про те, як відбувався економічний розвиток і з якими труднощами він стикався, а також я описав розвиток суспільного життя від освіти до культури. Заключні сторінки дисертації містять додатки, які наочно описують події тієї епохи.

Основним методом дослідження, який використовувався для написання дисертації, був критичний контент-аналіз. У процесі я систематично та детально аналізував відповідні статті газети «Червоний прапор» – статті, що стосуються політичних подій, економічних процесів та соціальних явищ.

Melléklet

1.sz.melléklet.

Szüret az Engels kolhozban

„Szervezetten harcolnak a szőlészek” *Vörös Zászló* 14. évf. 78. (1531.) sz. 1958. júl. 2.3.

2.sz.melléklet

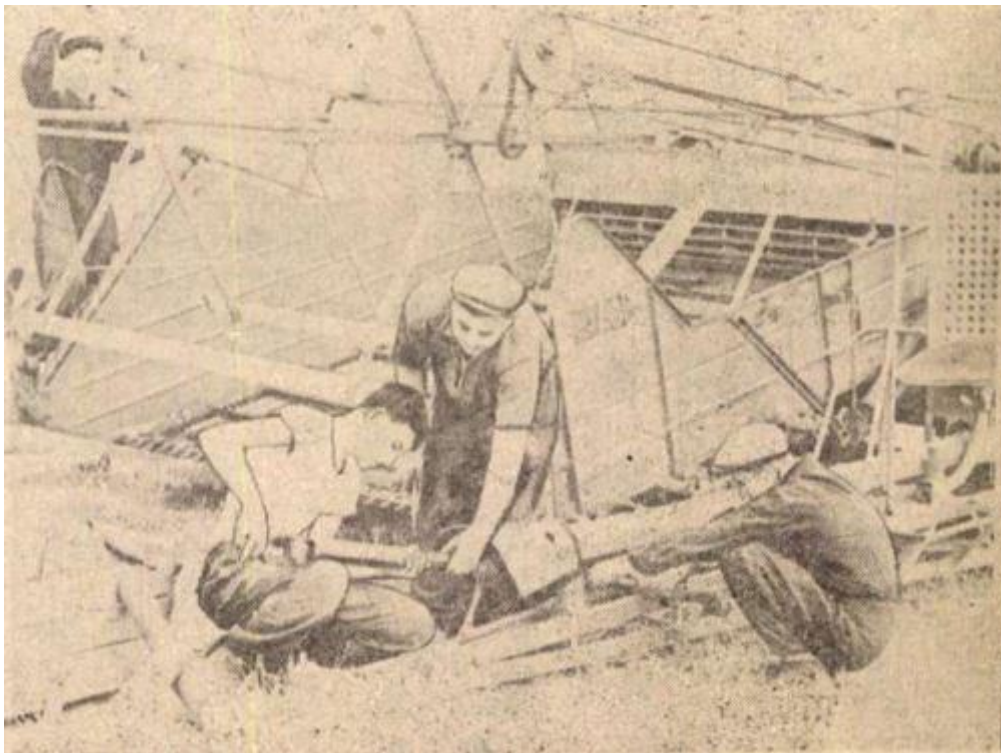
Bútorgyártás

„Fokozzuk a termelés ütemét” *Vörös Zászló* 16. évf. 10. (1769.) sz. 1960. jan. 23.2.

3.sz.melléklet

Problémába ütköztek az aratók

„Munkaszerető embereket nevelünk” *Vörös Zászló* 16. évf. 11. (1770.) sz. 1960. jan. 26.3.

4.sz.melléklet

Csendélet Nagyberegen

„Mindez egy év alatt történt...” *Vörös Zászló* 16. évf. 4. (1763.) sz. 1960. jan. 9.2.

5.sz.melléklet

Kezdődhet a szezon

„A komszomol XIV. kongresszusának tiszteletére.” *Vörös Zászló* 18. évf. 6. (2072.) sz.
1962. jan. 13.2.

6.sz.melléklet

Széna készletezés télére

„Megkezdődött a legfelelősségteljesebb ütközet.” *Vörös Zászló* 19. évf. 88. (2338.) sz.
1963. júl. 2. 1.30

Felhasznált irodalom:

Szakirodalom

1. Bárdi Nándor, Fedinec Csilla, Szarka László: Kisebbségi magyar közösségek a 20. században. Budapest, 2008.
2. Csátary György: Kárpátalja története örökség és kihívások. Beregszász-Ungvár. II. RF KMF – „RIK-U” Kft. 2021.
3. Fedinec Csilla, Vehes Mikola: Kárpátalja 1919-2009. Történelem, politika, kultúra. BudapestUngvár 2010.
4. Mihail Heller, Alekszandr Nyekrics: Orosz történelem II. kötet A Szovjetunió története. Budapest 1996.
5. Molnár D Erzsébet, Váradi Natália, Darcsi Karolina, Orosz Ildikó, Csernicskó István: Küzdelem a megmaradásért. *A kárpátaljai magyar közösség (1944-2022)*. Nemzeti Emlékezet Bizottsága. Budapest. 2023.
6. Váradi Natália: Beregszász, a vérke-parti város a Hruscsov időszakában a járási lap hasábjain. In: Lőrincz Csaba (Szerk.) Kisebbségekért Pro Minoritate 2021 tavasz.
7. В.Ф. Остафійчук. Історія України. «Знання-Прес». Київ. 2008.
8. В.Ю. Король. Історія України, Навчальний посібник. «Академія». Київ.
9. О.Д.Бойко. Історія України. «Академія», Київ. 1999.

Felhasznált sajtócikkek a Vörös Zászló c. járási lap 1953-1964 közötti számaiból:

1. Palotás P.: Területi kupamérkőzés döntője. *Vörös Zászló* 9. évf. 54. (904.) sz. 1953 júl. 2.4.
2. Ragyóci S.: A vasárnapi labdarugó mérkőzések. *Vörös Zászló* 9. évf. 54. (904.) sz. 1953 júl. 2 . 4.
3. Jól készítsük elő iskoláinkat az új tanévre. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 1.
4. Milán R.: Növekszik a szakképzet munkások serege. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 4.
5. Balogh Béla: Arat a kombájn. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 3.
6. Sebestyén I.: Befejeztük az árpa aratást. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 3.
7. Tatár B.: Nem teljesítik a tervet. *Vörös Zászló* 9. évf. 55. (904.) sz. 1953 júl. 5. 3.
8. Példásan végezzük a betakarítást és a beszolgáltatást. *Vörös Zászló* 9. évf. 56. (905.) sz. 1953 júl. 9. 1.
9. Kovács Lajos: Nem feledkezünk meg a szőlőgondozásáról sem. *Vörös Zászló* 9. évf. 61. (910.) sz. 1953 júl. 26.3.
10. Turóczy B.: Az élenjáró szőlészeknél. *Vörös Zászló* 9. évf. 61. (910.) sz. 1953 júl. 26.3.
11. Iván T.: Javítsuk meg az állattenyésztők közötti tömeg politikát. . *Vörös Zászló* 10. évf. 3. (956.) sz. 1954 jan. 10. 2.
12. Beszámoló és beszámoló-választó gyűlések a kolhozokban. *Vörös Zászló* 10. évf. 3. (956.) sz. 1954 jan. 5. 1.
13. Cselle József: Szőlővesszőt készletezünk. *Vörös Zászló* 10. évf. 2. (955.) sz. 1954 jan. 5. 3.
14. Tóth Béla: A szőlészet további fellendítéséért . *Vörös Zászló* 10. évf. 7. (960.) sz. 1954 jan. 24. 2.
15. Kovács Lajos: Megkezdjük a melegágyak bevetését. *Vörös Zászló* 10. évf. 2. (955.) sz. 1954 jan. 5. 3.
16. Koszenko L.: Vezessük be a kolhoztermelésbe a bő termés hozamú növényfajtákat. *Vörös Zászló* 10. évf. 5. (958.) sz. 1954 jan. 18. 4.

17. TASZSZ: A tanítók januári tanácskozása. *Vörös Zászló* 10. évf. 2. (955.) sz. 1954 jan. 5. 1.
18. Sas A.: A tanítók januári tanácskozásán. *Vörös Zászló* 10. évf. 3. (956.) sz. 1954 jan. 10. 3.
19. Harkov V.: Két világ – két féle eredmények. *Vörös Zászló* 11. évf. 1. (1058.) sz. 1955jan. 1. 4.
20. RATAU: A kukorica bő termésért. *Vörös Zászló* 11. évf. 9. (1066.) sz. 1955jan. 30. 1.
21. Tiscsenko G.: A tömörített vetés a takarmánytermesztés növelésének fontos tartaléka. *Vörös Zászló* 11. évf. 9. (1066.) sz. 1955jan. 30. 1.
22. Állandóan emeljük a tejhozamot. *Vörös Zászló* 11. évf. 3. (1060.) sz. 1955jan. 9. 1.
23. Ilcsenko E.: Egyforma lehetőségek különböző eredmények. *Vörös Zászló* 11. évf. 3. (1060.) sz. 1955jan. 9. 1.
24. Pidhirnij V.: A tanítók januári értekezletén. *Vörös Zászló* 11. évf. 3. (1060.) sz. 1955jan. 9.
25. Lusánszki E.: A kerületi sakkversenyen, A kerületi kosárlabda bajnokság eredményei. *Vörös Zászló* 11. évf. 5. (1062.) sz. 1955jan. 16. 4.
26. Lusánszki E.: A „Vörös csillag” asztalitenisz versenyek. *Vörös Zászló* 11. évf. 8. (1065.) sz. 1955jan. 27. 4.
27. RATAU: Ukrajna ipara határidő előtt teljesítette évi tervét, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1. 2.
28. További győzelmeket az új esztendőben, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1.1.
29. Ovpacsko I.: Ezt hozta nekünk az 1956. év, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1. 2.
30. Szőlővesszőt készleteznek. *Vörös Zászló* 13. évf. 2. (1301.) sz. 1957 jan. 4. 3.
31. Zsvanyko V.: Ezt hozta nekünk az 1956. év, *Vörös Zászló* 13. évf. 139. (1300.) sz. 1957 jan. 1. 2.
32. Kononova N.: A takarmány félék előkészítése az etetéshez. *Vörös Zászló* 13. évf. 2. (1301.) sz. 1957 jan. 4. 3.
33. Kiss Á. Betartjuk a grafikont. *Vörös Zászló* 13. évf. 4. (1303.) sz. 1957 jan. 9. 3.
34. Ljah V.: A falusi iskolákban. *Vörös Zászló* 13. évf. 2. (1301.) sz. 1957 jan. 4. 2.
35. Ragyóci S.: A sakkasztalok között. *Vörös Zászló* 13. évf. 4. (1303.) sz. 1957 jan. 9. 4.

36. Tájékoztató közlemény az Ukrajnai Kommunista Párt Központi Bizottságának Plenumáról. *Vörös Zászló* 14. évf. 80. (1533.) sz. 1958 júl. 5. 1.
37. RATAU: Az ukrajnai KPKB plenumának ünnepi ülése. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 1.
38. Szolnoki I.: A városban és a kerületben. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 2.
39. Minden erőt az aratásra. *Vörös Zászló* 14. évf. 82. (1534.) sz. 1958 júl. 11. 1.
40. Kozák A.: A városban és a kerületben. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 2.
41. Kuzmenko P.: Érdekes kirándulás. *Vörös Zászló* 14. évf. 83. (1536.) sz. 1958 júl. 13. 4.
42. A kukorica hibrid vetőmagjának termesztése. *Vörös Zászló* 14. évf. 87. (1540.) sz. 1958 júl. 23. 4.
43. Gerzsenyi T.: Villámtorna. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 4.
44. A harmadik negyedévben 90 tonna tejet adunk el az államnak. *Vörös Zászló* 14. évf. 81. (1534.) sz. 1958 júl. 9. 3.
45. TASZSZ: Az 1959. évi kollektív szerződések összeállításáról. *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan. 9. 1.
46. Antonik T.: Állattenyésztésünk érdekében. *Vörös Zászló* 15. évf. 3. (1609.) sz. 1959 jan. 7. 3.
47. Kis K. A bő kukoricatermésért. *Vörös Zászló* 15. évf. 5. (1611.) sz. 1959 jan. 11. 2.
48. Tóth I.: Kié a farm? *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan. 9. 3.
49. Csanádi Gy.: A tanítók januári értekezletén. *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan. 9. 2.
50. Ragyóci S.: Sporthírek. *Vörös Zászló* 15. évf. 4. (1610.) sz. 1959 jan. 9. 4.
51. Goncsarov Sz.: A társadalmi bíróságoknak nagy nevelő hatása van. *Vörös Zászló* 16. évf. 2. (1761.) sz. 1960 jan. 5. 2.
52. Inkulinec Gy.: A kommunisták haladnak az élen. *Vörös Zászló* 16. évf. 2. (1761.) sz. 1960 jan. 5. 1.
53. Kis Béla: Szüret óta. *Vörös Zászló* 16. évf. 6. (1765.) sz. 1960 jan. 14. 3.
54. Berényi Béla: Újra harcban. *Vörös Zászló* 16. évf. 7. (1766.) sz. 1960 jan. 16. 3.
55. Jobb nevelést a jövő nemzedékének. *Vörös Zászló* 16. évf. 5. (1764.) sz. 1960 jan. 12. 1.

56. Szélesebb körben bontakoztassuk ki a harcot az SZKP XXII. kongresszusa méltó fogadására. *Vörös Zászló* 17. évf. 79. (1991.) sz. 1961 júl. 1. 1.
57. Horb D. Aranyló fürtök. *Vörös Zászló* 17. évf. 81. (1993.) sz. 1961 júl. 6. 1.
58. RATAU.: Harcoljunk a szemveszteség ellen. *Vörös Zászló* 17. évf. 81. (1993.) sz. 1961 júl. 6. 1.
59. Jó gondozást a kukoricának. *Vörös Zászló* 17. évf. 80. (1992.) sz. 1961 júl. 4. 1.
60. Turóczi B.: A siker biztos. *Vörös Zászló* 17. évf. 80. (1992.) sz. 1961 júl. 4. 3.
61. Bilák T. Helyes úton. *Vörös Zászló* 17. évf. 82. (1994.) sz. 1961 júl. 8. 3.
62. Sportkrónika: *Vörös Zászló* 17. évf. 81. (1993.) sz. 1961 júl. 6. 4.
63. Milán R.: Új munkabérrendszer a szovhozban. *Vörös Zászló* 18. évf. 3. (2069.) sz. 1962 jan. 6. 4.
64. Orosz Gyula: Egyénileg felelünk a gépekért. *Vörös Zászló* 18. évf. 4. (2070.) sz. 1962 jan. 9. 3.
65. Inkulinec Gy.: Gépek segítségével. *Vörös Zászló* 18. évf. 5. (2071.) sz. 1962 jan. 11. 3.
66. Turóczi B.: Felelősség nélkül. *Vörös Zászló* 18. évf. 3. (2069.) sz. 1962 jan. 6. 3.
67. Emeljük magasabbra az oktató-nevelő munka színvonalát az iskolákban. *Vörös Zászló* 18. évf. 4. (2070.) sz. 1962 jan. 9.2.
68. RATAU: Ukrajna ipara határidő előtt teljesítette a tervet. *Vörös Zászló* 19. évf. 88. (2338.) sz. 1963 júl. 2.1.
69. Szuhán V.: Döntő harc. *Vörös Zászló* 19. évf. 88. (2338.) sz. 1963 júl. 2.3.
70. Idejében készítsük elő az iskolákat az új tanévre. *Vörös Zászló* 19. évf. 90. (2340.) sz. 1963 júl. 6.1.
71. Kalinics I.: Az aratás sürget. *Vörös Zászló* 19. évf. 88. (2338.) sz. 1963 júl. 2.3.
72. Megkezdődött az aratás. *Vörös Zászló* 19. évf. 89. (2339.) sz. 1963 júl. 4. 1.
73. Orosz A.: Első terményt az államnak. *Vörös Zászló* 19. évf. 90. (2340.) sz. 1963 júl. 6.3.
74. Gerzsenyi T.: Ivanivka könnyűatlétái a második helyen. *Vörös Zászló* 19. évf. 89. (2339.) sz. 1963 júl. 4.4.
75. Az ideológiai munka fontos részlege. *Vörös Zászló* 19. évf. 91. (2341.) sz. 1963 júl. 9.1.
76. Ruszin T.: A kommunisták tanulmányozzák az SZKP KB decemberi plénumának határozatát. *Vörös Zászló* 20. évf. 3. (2418.) sz. 1964 jan.4. 2.

77. Zsbura M.: Akémia alkalmazásra lel a szőlőkben. *Vörös Zászló* 20. évf. 8. (2423.) sz. 1964 jan.18. 2.
78. A vetőmag a termés záloga. *Vörös Zászló* 20. évf. 8. (2423.) sz. 1964 jan.18. 1.
79. Pecsora I.: Jó kezdett nagyszerű befejezés. *Vörös Zászló* 20. évf. 5. (2420.) sz. 1964 jan.11.3.